

IRDO

MOZAIK

Prve slovenske družbeno odgovorne novice, št. 4 /XVI, april 2023

IRDO Intervju: **Saša Vidmar** **Trajnostni razvoj** **in družbena** **odgovornost v** **Lidl Slovenija**

Strateginja leta 2021 in svetovalka za področje trajnosti v podjetju Lidl Slovenija nam je zaupala njihove aktivnosti za trajnostni razvoj.

---

str. 4

IRDO Intervju: **ddr. Ana Vovk** **Samooskrba,** **trajnost ter** **povezava med** **naravo in ljudmi**

Pogovarjali smo se s profesorico na Filozofski fakulteti Univerze v Mariboru o trajnostnem razvoju, samooskrbi in družbeni odgovornosti.

---

str. 8

Mladinska nagrada **za družbeno** **odgovornost in** **trajnostni razvoj** **Adrastos 2023**

Objavljen je razpis za mladinsko nagrado za družbeno odgovornost in trajnostni razvoj, Adrastos 2023. Rok za oddajo prijav je do 24. aprila 2023.

---

str. 14

Bodite seznanjeni z informacijami o družbeni odgovornosti in tako prispevajte k trajnostnemu razvoju. Sodelujte z nami!

IRDO - Inštitut za razvoj družbene odgovornosti si prizadeva povezati ključne akterje na področju razvoja družbene odgovornosti (posameznike, podjetja, vlado, civilno družbo, mlade ...) in trajnostnega razvoja. Izvaja skupne aktivnosti in kampanje za osveščenost širše družbe o potrebah po in o pomenu družbene odgovornosti v Sloveniji in globalno.

S svojim delovanjem inštitut IRDO prispeva k prenosu in prilagajanju tujega znanja ter konceptov slovenskim razmeram in potrebam, hkrati pa omogoča izmenjavo slovenskega znanja in izkušenj s tujimi strokovnjaki, podjetji in organizacijami. IRDO je prostovoljska in raziskovalna organizacija ter organizacija v javnem interesu na področju dela z mladimi.

Vabimo vas, da postanete naši člani (če to še niste) in da namenite 1 % dohodnine v podporo našemu delu z mladimi v javnem interesu. Več: www.irdo.si. Srčna hvala.

Izdajatelj:

IRDO - Inštitut za razvoj družbene odgovornosti

Cesta 13. julija 65a, SI-1261 Ljubljana-Dobrunje

E-pošta: info@irdo.si // www.irdo.si

Telefon: + 386 (0)31 344 883

Spletna mesta: www.irdo.si, www.horus.si, www.model-m.si

Uredništvo:

Glavni urednik: zasl. prof. ddr. Matjaž Mulej

Namestnica glavnega urednika: Nomi Hrast

Odgovorna urednica: mag. Anita Hrast

Novinarji: člani Inštituta IRDO, Monika Rajšp, Nomi Hrast, Simon Domajnko, Kaja Bračič in drugi mladi

Mentorstvo mladim: Barbara Bradač

Kontakt: novice@irdo.si

Naklada: elektronska oblika novic

Foto: IRDO in drugi avtorji

Fotografija na naslovnici: Unsplash

Fotografija na zadnji strani: Canva Photos

Fotografije v reviji: Canva Photos

V kontekstu družbene odgovornosti (zmanjšanje stroškov, onesnaževanja okolja) so novice v elektronski obliki. Za vsebino prispevkov odgovarjajo avtorji. Mnenja avtorjev niso tudi nujno mnenja uredništva. Besedila niso lektorirana in so v slovenskem in angleškem jeziku. Vse pravice pridržane. Ponatis celote ali posameznih delov je dovoljen le s pisnim dovoljenjem uredništva.

Revija IRDO Mozaik je v letu 2015 prerasla meje članstva, zato je namenjena članom inštituta IRDO, simpatizerjem, podpornim partnerjem, mladim ter poslovnim in širši javnosti.

Vsebine

4 IRDO Intervju

Saša Vidmar, Lidl Slovenija

8 IRDO Intervju

ddr. Ana Vovk, profesorica na Filozofski fakulteti Univerze v Mariboru

14 Adrastos

Slovenska mladinska nagrada za družbeno odgovornost in trajnostni razvoj

33 Poročilo z mreženja dobitnikov certifikatov

Nove EU direktive zahtevajo nova znanja za strateško upravljanje trajnostnosti in družbene odgovornosti, zato postanite Strateg za DO in TR

37 DOP v Sloveniji

Novice in vabila

43 CSR Europe

Novice

44 Razpisi, priložnosti, seminarji, konference

V skladu z odločbo št. 61510-6/20153 z dne 23.2.2016, ki jo je izdalo Ministrstvo RS za kulturo, je e-revija IRDO Mozaik, prve slovenske družbeno odgovorne novice, vpisana v razvid medijev pod zaporedno številko 2014.

Serijska publikacija z naslovom "IRDO Mozaik" ima dodeljeno mednarodno standardno serijsko številko ISSN 2712-5629.

IRDO INTERVJU:

SAŠA VIDMAR, svetovalka za področje trajnosti v podjetju Lidl Slovenija

Pogovarjali smo se s Sašo Vidmar, strateginjo leta 2021 in svetovalko za področje trajnosti ter vodjo projekta trajnostna poročila v Lidl Slovenija. Govorili smo o pomenu poročanja o družbeni odgovornosti in razvoju v njihovem podjetju. Več si lahko preberete na strani 4.

IRDO Intervju:

DDR. ANA VOVK, profesorica na Filozofski fakulteti UM, ki vodi tudi Mednarodni center za samooskrbo Dole pri Poljčanah

Pogovarjali smo se z ddr. Ano Vovk, ki je redna profesorica za področje fizične in regionalne geografije, zaposlena na Filozofski fakulteti UM in hkrati vodi Mednarodni center za samooskrbo Dole pri Poljčanah. Govorili smo o pomenu samooskrbe in trajnostnega življenjskega sloga. Več si lahko preberete na strani 11.

Vabimo vas, da se prijavite na razpis Adrastos - Slovenska mladinska nagrada za družbeno odgovornost in trajnostni razvoj

Prijave zbiramo do 24. aprila 2023.
Več lahko preberete na strani 14.

Spoštovane članice in člani Inštituta IRDO!

»Vsak dan preberi kaj, česar ne bere nihče drug.

Vsak dan razmišljaj o nečem, o čemer ne razmišlja nihče drug. Umu škoduje, če vedno soglašaj z drugimi.«

(Christopher Morley)

V tekočem mesecu se osredotočamo na področja trajnosti in samooskrbe - tako v poslovnem, kot tudi zasebnem življenju.

Pripravili smo razpis za nagrado Adrastos, Slovensko mladinsko nagrado za družbeno odgovornost in trajnostni razvoj. Izpeljali smo pogovor z dvema navdihujočima ženskama, ki širita trajnostni razvoj in družbeno odgovornost tako v mislih, kot v besedah in dejanjih, tako doma, kot na delovnem mestu. Obe sta tudi članici IRDO inštituta.

Naj bodo naša ravnanja odgovorna, naše presojanje konstruktivno in delovanje spoštljivo. Do nas samih, do ljudi, do okolja in celotnega sveta. To velja za vse generacije, ne samo za mlade.

Veseli bomo, če lahko inštitutu IRDO namenite 1,0 % dohodnine, s katerim boste podprli nadaljnji razvoj tega področja, zlasti pa naše delo z mladimi. Iskrena hvala za vso vašo podporo in pomoč.

Vabljeni k sodelovanju in branju teh novic! Uredništvo revije IRDO Mozaik

Trajnostni razvoj in družbena odgovornost v Lidl Slovenija, intervju s Sašo Vidmar

Novinarka: mag. Anita Hrast

Saša Vidmar je prva prejemnica prestižnega naziva HORUS Strateginja leta 2021. Je svetovalka za področje trajnosti in vodja projekta trajnostna poročila v podjetju Lidl Slovenija. To podjetje je v preteklih letih na področju trajnosti doseglo velike premike. Nadgradili so strateške procese, ki se odražajo v okolju bolj prijaznih praksah. Sprejeli so ukrepe za rast ter razvoj ljudi in vpeljali pobude za dobrobit zaposlenih, ob tem pa prejeli številna priznanja in nagrade, večkrat tudi Horus. S sogovornico smo se pogovarjali o njenem pogledu na družbeno odgovornost in trajnostni razvoj ter pomen zaveze k trajnostnemu poslovanju in družbeni odgovornosti v podjetju Lidl Slovenija.

Saša Vidmar

Opazili smo, da ste se v trajnostnem poročilu zavezali h konkretnim ciljem. Zakaj ste ubrali ta pristop?

Pomemben korak naprej, ki smo ga tokrat naredili, je objavljen izveček trajnostnih ciljev Skupine Lidl in Lidla Slovenija za naslednja leta. Opredelili smo tudi ukrepe, s katerimi jih zasledujemo, in stopnjo realizacije. Preglednica iz trajnostnega poročila je del obsežne interne trajnostne strategije, ki jo imamo v podjetju od leta 2019 in jo redno revidiramo in dopolnjujemo. Menimo, da takšna transparentnost predstavlja dodano vrednost tudi za zainteresirano javnost, ki lahko enostavno spremlja, kako bomo zaveze v prihodnosti uresničevali.

Vaša trajnostna poročila so večkrat nagrajena, izstopajo tudi navzven. Letos ste uporabljali barvo iz zavržene hrane.

Poročil se drži »sloves«, da so praviloma bolj toga in nepriljučna. Pri nas se trudimo, da temu ni tako. Največjo pozornost seveda posvečamo kakovostni vsebini, ki pa jo vsakokrat predstavimo na domiselni način.

Pred kratkim ste izdali trajnostno poročilo. Katero po vrsti?

Marca smo objavili svoje drugo trajnostno poročilo, in sicer za poslovni leti 2020 in 2021. Pri poročanju smo se naslonili na smernice GRI, prvič pa smo letos opredelili, kako na področjih, ki po izboru deležnikov predstavljajo bistvene teme tokratnega trajnostnega poročanja, prispevamo k trajnostnim ciljem Združenih narodov. Tako kot naše prvo trajnostno poročilo, je tudi drugo delno revidirano in pregledano s strani organizacije GRI Service.

Letos smo trajnostno poročilo kreativno odeli v tematiko zavržene hrane, ki tako za Lidl Slovenija kot tudi za celotno družbo predstavlja eno ključnih trajnostnih tem. Barve, uporabljene v grafičnih elementih trajnostnega poročila, smo pridobili iz odpadnega sadja in zelenjave iz naših trgovin in jim tako dali novo vlogo. Z njimi se je poigral tudi slovenski umetnik Mitja Bokun, ki je ustvaril ilustracije za posamezne teme.

Vaše prvo trajnostno poročilo je bilo tudi nagrajeno.

V našem prvem trajnostnem poročilu smo se kreativno posvetili odpadni embalaži in grafične elemente za projekt izdelali iz škatel, letakov in drugih (promocijskih) materialov podjetja. Za oblikovanje smo prejeli srebrno priznanje na Slovenskem oglaševalskem festivalu, Časnik Finance pa nam je namenil nagrado za inovativnost v oblikovanju in komuniciranju trajnostnega poročila. Kljub temu, da smo relativno majhna država, so naša trajnostna poročila vsebinsko in oblikovno vselej med najboljšimi v Skupini Lidl.

Koliko časa vložite v pripravo vašega trajnostnega poročila?

Za izdelavo trajnostnega poročila, ki pri nas pokriva dve poslovni leti, potrebujemo približno eno leto. Postopek bistvenosti, v katerem naši deležniki vsakokrat opredelijo bistvene teme trajnostnega poročanja, traja okoli 3 mesece. Časovno zahteven je tudi zadnji del procesa, to so tehnični pregled poročila s strani Skupine Lidl, revizija s strani zunanje revizijske hiše ter preverba organizacije GRI Service. Zbiranje kazalnikov, pisanje vsebine in oblikovanje trajnostnega poročila pa traja nekaj več kot pol leta.

Kako velika pa je ekipa, ki pripravlja poročilo?

Pri trajnostnem poročilu vsebinsko sodeluje večina ekipe CSR, ki pokriva posamezna področja v podjetju. Glede na bistvene teme poročila jih je bilo tokrat okoli 10. Pri tekstopisju in oblikovanju sodelujemo z dolgoletnima zunanjima partnerjema.

Oglejte si [Lidlovo trajnostno poročilo](#)

Vse fotografije: osebni arhiv Saše Vidmar in spletno mesto Lidl Slovenija

IRDO MOZAIK, Prve slovenske družbeno odgovorne novice,

št. 4/XVI, april 2023, str. 5

Kaj so za vas največji izzivi pri trajnostnem poročanju?

Veliko časa in energije vlagamo v kakovost vsebine in kakovost podatkov - slednje nam še po dveh izdelanih poročilih mestoma predstavlja precejšen izziv. Tudi postavljanje konkretnih ciljev, ukrepov in kazalnikov, ki smo jih potrebovali že za prvo trajnostno strategijo pred štirimi leti, je bilo zahtevno. Veliko smo vložili v vključevanje in usposabljanje zaposlenih, ki sodelujejo pri trajnostnem poročanju. Pomembno je, da razumemo, zakaj je ne samo trajnostno delovanje kot tako, ampak tudi kakovostno poročanje ključno pri doseganju zastavljenih ciljev in zagotavljanju transparentnosti poslovanja. Tudi sicer namenjamo precej pozornosti izobraževanju zaposlenih na področju trajnosti. Pri nas imamo na primer že štirje zaposleni IRDO certifikat za stratega za družbeno odgovornost in trajnostni razvoj, dodatno se vsako leto kdo usposablja še na 1. stopnji za vodjo na tem področju.

Iz študije izhaja, da vsak evro, ki ga v Lidlu Slovenija porabimo za svoje dobavitelje, v Sloveniji generira 58 centov dodatnega povpraševanja in skoraj 80 centov nove dodane vrednosti.

Veseli nas, da ste dolgoletni člani IRDO Inštituta, sodelujete pa tudi z drugimi raziskovalnimi organizacijami. Pred kratkim ste izmerili svoj vpliv na slovensko gospodarstvo...

Res je. Izid trajnostnega poročila smo pospremili z analizo učinkov našega delovanja na slovensko gospodarstvo, ki jo je izvedel Center poslovne odličnosti Ekonomske fakultete Univerze v Ljubljani.

Iz študije izhaja, da vsak evro, ki ga v Lidlu Slovenija porabimo za svoje dobavitelje, v Sloveniji generira 58 centov dodatnega povpraševanja in skoraj 80 centov nove dodane vrednosti. Nadalje vsak evro izvoza, ki ga slovenski dobavitelji ustvarijo skozi Lidlovo prodajno mrežo, ustvari dodatnih 75 centov povpraševanja v Sloveniji. Poleg 2.000 delovnih mest za naše zaposlene, podpiramo dodatnih 4.000 delovnih mest v Sloveniji.

Kakšni so vaši načrti za prihodnost?

Veliko pozornosti namenjamo podnebnim ukrepom. V kratkem bomo pripravili svojo podnebno strategijo, ki je del skupne strategije podnebnega ukrepanja Skupine Lidl in hkrati upošteva lokalne specifičnosti in prioritete. Širimo ponudbo trajnostnih izdelkov s poudarkom na lokalnih izdelkih in izdelkih za ozaveščeno prehranjevanje. Odločno se zavzemamo za uveljavitev sheme povratne embalaže in se osredotočamo na področji zmanjševanja zavržene hrane in upravljanja z odpadki. Širimo in nadgrajujemo trajnostna partnerstva ter se posvečamo ozaveščanju in opolnomočenju naših zaposlenih in kupcev na področju trajnosti. Idej, motiviranosti in ambicij nam ne (z)manjka, tako da bo o našem trajnostnem delovanju, ki ga že 10 let združujemo v iniciativi Ustvarimo boljši svet«, zagotovo slišati in videti še veliko.

Hvala za vaš čas in odgovore. Iskrene čestitke za vse doslej opravljeno delo. Obilo uspehov vam želimo tudi v prihodnje.

**"Nikoli nisi prestar,
da si ne bi postavil še kakšnega cilja
ali da bi sanjal nove sanje."**

C. S. Lewis)

Samooskrba, trajnost ter povezava med naravo in ljudmi, intervju s prof. ddr. Ano Vovk

Novinarica: mag. Anita Hrast

Pogovarjali smo se z ddr. Ano Vovk, profesorico na Filozofski fakulteti Univerze v Mariboru in dolgoletno članico inštituta IRDO. Ana poučuje geografijo, svoja teoretična in praktična znanja pa aktivno povezuje s področji trajnostnega razvoja in samooskrbe. V Dolah vodi Mednarodni center za samooskrbo Dole in svoje znanje aktivno predaja v družbo.

Draga Ana, si profesorica z dvojnim doktoratom, z izjemnim občutkom za zemljo in ljudi. Zakaj počneš to, kar počneš in kaj si želiš doseči v življenju?

Hvala draga Anita, za možnost sodelovanja in posredovanja informacij ljudem. Smo v dokaj prelomnem času, ko nam grozijo številne težave, od podnebnih sprememb, umiranja zemlje, rastlin, živali in pojava številnih bolezni in zdaj je zares naša naloga, da uporabimo dosedanje znanje in izkušnje ter to nadgradimo z novimi pogledi kako bomo živeli naprej. Ker ni možno več uničevati narave in jo izkoriščati, pa tudi družbeni odnosi so postali dokaj neugodni, izginile so generacijske povezave in vse več je osamljenih ljudi, starejši niso integrirani v življenje, čeprav bi morali biti, mlajši pa morajo vse dlje ostajati s starši, čeprav bi se radi osamosvojili, pa se ekonomsko ne morejo. Zato je moje poslanstvo v odpiranju novih priložnosti za vse generacije na način, da prenašam akademsko znanje, ki bi lahko obtičalo v predalih, v prakso, pri čemer je potrebno pogosto veliko modifikacij, ker mnogo zapisanega ne preživi.

ddr. Ana Vovk

Zato sem se odločila iti sama kot živi laboratorij v življenje z naravo in preizkušati, kako resnično lahko živimo drugače, temu rečem grid off.

Kako sodeluješ s študenti, kako z raziskovalci na to temo?

Študentje želijo uporabno znanje in sami povedo, da je preveč teorije, ki ni uporabna. Tudi sama vidim, da je nujno zamenjati pristope, kjer bi profesor, pa naj bo še tako vrhunski, samo posredoval znanje, ki naj bi ga morali vedeti študentje. To enostavno ni dovolj, mora se nadaljevati, da to znanje študentje prenesejo v način življenja ter nazaj posredujejo povratne informacije, da se torej o tem potem diskutira in išče nove in boljše poti. Torej moramo plesti vrvi povezav in ne dajati znanja kot daljico. Z raziskovalci sodelujem iz zelo različnih področij, ker celostna samooskrba, kar mi je zdaj glavna smernica, vključuje skoraj vse discipline, od naravoslovja, družboslovja in ekonomije do etike.

Nisi klasična profesorica, ampak so tvoje usmeritve v podporo naravi in ljudem, ne samo raziskovalno, ampak tudi v praksi. Dejansko nam s svojim zgledom kažeš, kako naj živimo samooskrbno. Zakaj je samooskrba tako pomembna?

Samooskrba pomeni svobodo, neodvisnost in odgovorno življenje. Izhaja iz posameznika, ki je kreator svoje samooskrbe, ki pa ni samo fizična (materialna), ampak tudi duhovna (čustvena in mentalna). Če kdaj, je ravno zdaj zelo zrastlo zanimanje za to celostno samooskrbo, ker se globalistični sistemi sesuvajo in nič več ni samoumevno. Zato je danes skrb za zdravo hrano, ki precej vpliva na življenjsko energijo človeka, kot tudi skrb za duhovno hrano (brez nepotrebnih obremenjevanj možganov) zelo potrebna. In vedno je bilo tako, da so ljudje verjeli, da je možna druga pot, če je nekdo že šel po njej. Pogosto sem se vprašala, ali je res samo način življenja s trgovskimi centri in v odvisnosti od poplave informacij po medijih to, kar je človek zmožen imeti, ali pa obstaja druga pot, pot tesne povezanosti z naravo in znotraj tega ustvarjalno življenje, in to je sedaj moja pot.

Kaj vse počnete v Mednarodnem centru za samooskrbo Dole, ki si ga ustanovila sama in ga vodiš?

Mednarodni center za samooskrbo Dole je nadgradnja prej 10 let delujočega Učnega poligona za samooskrbo, ki je res bil vadbišče mnogih generacij za izdelavo različnih sistemov pridelave. Cilj poligona je bil ustvariti fizične pogoje za samooskrbo. To smo naredili. Mnoge šole, zavodi so si naredili vrtove, nastali so urbani vrtovi, mnoga gospodinjstva so si izpostavila pridelovalne površine. In zato smo morali naprej, kako pa sedaj živeti s

tem, ker cilj seveda ni bil le delati in jesti, ampak tudi razmišljati in širiti svoje znanje ter se osebno razvijati. Zato sem prenovila poligon v ekosistemsko kmetijo, kjer je ohranjena pridelava hrane, dodan pa je center vitalnega življenja, ki ga sestavljajo jurta, čajnica in zemljanka, kjer potekajo t.i. storitvene dejavnosti razvoja novih znanj, medtem ko še vedno potekajo številna samooskrbna izobraževanja v smeri pridelave, kjer to ljudje rabijo. Delam precej s tujino, tu pri meni se implementirajo različni rezultati projektov, zato ima center navezavo na mednarodnost, saj mora tudi Slovenija prispevati znanja v svetovno zakladnico.

Pravite, da nam nad glavo visi devet velikih groženj, katere so to?

Planetarne meje, ki jih ne bi smeli prekoračiti, so:

1. kemično onesnaževanje,
2. uporaba gnojil,
3. poraba sveže vode,
4. sprememba rabe zemljišč iz divjih ekosistemov v obdelovalne,
5. izguba biotske raznovrstnosti,
6. onesnaževanje zraka,
7. tanjšanje ozonske plasti,
8. podnebne spremembe in
9. zakisanost oceanov.

Ampak vse te meje smo prekoračili in zdaj ne vemo, kaj se dogaja, če pride do domino efekta vseh teh groženj.

Že otroci v vrtcu vedo, da imamo onesnaženo prst, vodo in zrak, vemo tudi, da je uporaba mineralnih gnojil enormna, to pa uničuje rodnost prsti, poraba sveže

vode zelo narašča, saj nas je že skoraj 8 mrd, dnevno v Sloveniji izgubimo 5 ha rodne zemlje za namene pozidave, posledično se manjša biotska raznovrstnost, edino v ledeni dobi je umrlo toliko rastlin in živali, kot jih umira zdaj. Onesnaženost zraka je po svetu enormna in posledično ogromno pljučnih bolezni, že 30 let se govori o tanjšanju ozonske plasti, pa se nič ne zgodi do danes. O podnebnih spremembah govorijo danes vsi, res vsi, očitno se nekaj dogaja, zakisanost oceanov pa povzroča, da 65 % ljudi, ki živi ob morjih, tam nima več hrane in jedo sedaj žita in meso, česar pa ni več dovolj za kontinentalce, ker živina rabi 8x več površin kot rastline in seveda nam je jasno, da hrane ni dovolj za vse. To se dogaja zdaj, mnogi so lačni, nasprotno pa bogati mečejo hrano stran, in to hrano, ki raste v območjih z revščino. Ali se vprašamo, kaj jemo? Smo sposobni pogledati na te globalne grožnje skozi sebe in spremeniti lastni način življenja in to od hrane, do oblačil in bivanja?

Kako naj postanemo samooskrbni?

Ker je samooskrba tako širok pojem, lahko postanemo hitro, če že naredimo nekaj sprememb. Prva je, da ne jemo hrane, ki pripotuje tisoče km, ampak raje kupimo lokalno, s tem podpremo domače okolje, če pa imamo možnosti, si čim več pridelamo sami. Če ste v bloku, lahko imate že v loncih kar nekaj pridelave, pot začetka samooskrbe je v glavi, v načinu razmišljanja, da čimbolj zmanjšamo pripotovalne poti hrane, oblačil in opreme, s čimer živimo. To pomeni, da ne bomo vsega kupili, ampak bomo šli v Centre ponovne uporabe in tam zamenjali stvari, oddali kar ne rabimo in simbolično plačali, kar rabimo. Veste, kako dober je ta občutek, ko tako živiš!!

Kje vse vas najdemo, kako se lahko udeležimo vaših izobraževanj, če smo na drugem koncu Slovenije?

Ker kombiniram predavanje na dveh fakultetah ter izvajanje številnih projektov, objavljam vse na FB Ana Vovk, nimam stalnega urnika, ampak je vse prilagojeno »službi«. V mesecu maju bo objavljena Akademija celostne samooskrbe 2, pa tudi ponovitev Celostne samooskrbe 1, ki je potekala lani, vmes so objavljena projektna izvajanja, ki se jih lahko udeležijo zainteresirani. Trenutno delamo skupnostni vrt v Tolminu in lahko vsak sodeluje.

Sicer pa poleg FB Ana Vovk še mail ana.vovk@gmail.com ali 051 622 766 in od maja 2013 spletna stran ipvo.si .

Kaj nam sporoča Zemlja, kakšen odnos bi morali imeti do nje?

Ja, ja, Zemlja nam pravi, da naj nehamo biti njen sovražnik, homo sapiens ima najslabši sloves v vsej zgodovini, nihče do zdaj ni zadal take poškodbe Zemlji kot ravno človek. Ali nas ne more biti sram, da smo to naredili? Ali nam ni nerodno, da smo kot najbolj izobraženi tako primitivni in ne znamo živeti z bogastvom, kot je Zemlja. Anita, to je res sramotno, da smo kot vrsta obtičali v tako sramotni situaciji. Zemlja se rešuje sama, mi temu rečemo podnebne spremembe, Zemlja bo tako naredila svoje, nas pa tako ne rabi.

Zakaj ste že vrsto let IRDO članica in avtorica na naših konferencah? Kaj vam osebno pomenita družbena odgovornost in trajnostno razvoj?

Trajnostnemu razvoju rečem okoljska trajnostnost, ker razvoj pomeni več in več, še in še, tega seveda ne želim. Ampak želim v okolju, ki je od človeka preoblikovana narava, najti čim več poti, ki so del delovanja narave. Ko enkrat zaživiš ritem narave, postaneš drugačen ker drugače ne gre in nehote imaš veliko več življenjske energije, ki se kot požar širi na ljudi, ki to čutijo in tudi želijo tako živeti. Tako da je družbena odgovornost meni posledica odgovornega načina življenja in sestavni del uravnovešenega življenja, tako osebno kot v skupnosti. Je nujno za prihodnost, ker brez družbene odgovornosti se ne razvije okoljska odgovornost. Je torej pot življenja v prihodnosti, ki jo moramo takoj začeti.

Draga Ana, hvala da vse to počneš, hvala za najin pogovor in vso srečo pri nadaljnih projektih in v življenju.

Hvala!! Želim enako, veliko uspeha pri delu Anita!

Oglejte si video o samooskrbi z ddr. Ano Vovk in pojdite v akcijo tudi vi:
[Samooskrba Dole](#)

Vse fotografije: osebni arhiv ddr. Ane Vovk

IRDO Izobraževanja, certifikati in nagrade za podjetja in mlade

Inštitut za razvoj družbene odgovornosti - IRDO

Usposabljanja za pridobitev IRDO certifikatov Vodja in Strateg za družbeno odgovornost in trajnostni razvoj

IRDO bo 5. maja začel s 5. generacijo usposabljanja za pridobitev certifikata Strateg za DO in TR, jesenska generacija z usposabljanjem prične 15. septembra.

Na 1. stopnji so usposabljanja predvidena še v maju, septembru in novembru.

18. IRDO mednarodna znanstveno - poslovna konferenca

8. in 9. junija 2023 IRDO inštitut organizira 18. IRDO mednarodno konferenco INOVATIVNA TRAJNOSTNA in DRUŽBENO ODGOVORNA DRUŽBA 2023: Opolnomočiti družbo, okolje in gospodarstvo za trajnost.

Konferenca je tudi 3. konferenca IRDO & Državljske iniciative za integralno zeleno Slovenijo.

Prispevke avtorjev še zbirajo, zato vabljeni, da jim čimprej pošljete vaš povzetek prispevka ali celoten prispevek.

Konferenca bo potekala virtualno in v angleškem jeziku.

Dodatne informacije: info@irdo.si.

Zeleni Model M Slovenija - trajnostno podjetništvo za mlade

Za mlade IRDO izvaja program usposabljanja Zeleni Model M Slovenija – TRAJNOSTNO PODJETNIŠTVO ZA MLADE.

Zimska izvedba je potekala januarja in februarja. Naslednje usposabljanje bo potekalo spet jeseni.

Adrastos - Slovenska mladinska nagrada za družbeno odgovornost in trajnostni razvoj

Objavljen je RAZPIS za mlade v šolskem letu 2022-23 za ADRASTOS – Slovensko mladinsko nagrado za družbeno odgovornost in trajnostni razvoj. Nagrado podeljuje IRDO – Inštitut za razvoj družbene odgovornosti v sodelovanju s podpornimi partnerji in s sofinancerjem – Urada RS za mladino.

Z nagrado Adrastos želijo spodbuditi in opolnomočiti mlade predstavnike naše družbe, da delujejo odgovorno in trajnostno, ter da tako pomembno sooblikujejo našo skupno prihodnost.

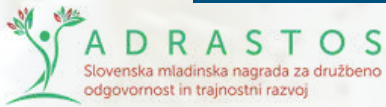
Nagrado podeljujejo mladim za že izvedene projekte in za ideje, ki bodo obogatile našo skupno prihodnost v duhu družbene odgovornosti in trajnostnega razvoja. Prepoznati želijo pozitivne vplive mladih na družbo, okolje in gospodarstvo ter jim podeliti priznanje, ki bo spodbudilo njihovo nadaljnje potovanje v smeri trajnosti in družbene odgovornosti. Udeležba na razpisu Adrastos 2023 je za mlade brezplačna.

A close-up photograph of several pink tulip petals against a clear blue sky. The petals are in various stages of bloom, with some showing the characteristic veining. The lighting is bright, creating soft shadows and highlights on the delicate texture of the petals.

**"Veliki ljudje so tisti, ki vedo,
da je duhovna moč močnejša od
materialnega, da svetu vladajo misli."**

(Ralph Waldo Emerson)

RAZPIS v šolskem letu 2022-23 za ADRASTOS – Slovensko mladinsko nagrado za družbeno odgovornost in trajnostni razvoj

Inštitut za razvoj družbene odgovornosti - IRDO

Inštitut za razvoj družbene odgovornosti (IRDO) je v sodelovanju s podpornimi partnerji objavil 1. razpis za ADRASTOS 2023 – Slovensko mladinsko nagrado za družbeno odgovornost in trajnostni razvoj.

Organizatorji k sodelovanju vabimo izobraževalne organizacije, mladinske in druge nevladne organizacije ter neformalne skupine mladih.

Z nagrado ADRASTOS organizatorji prepoznavamo, strokovno potrjujemo in nagradujemo projekte in ideje ter delovanje mladih na področju družbene odgovornosti in trajnostnega razvoja. Prijave na razpis se zbirajo do 24. aprila letos, nagrade pa bodo podeljene 16. maja 2023.

Z nagrado Adrastos želimo spodbuditi in opolnomočiti mlade predstavnike naše družbe, da delujejo odgovorno in trajnostno, ter da tako pomembno sooblikujejo našo skupno prihodnost.

Nagrado podeljujemo mladim za že izvedene projekte in za ideje, ki bodo obogatile našo skupno prihodnost v duhu družbene odgovornosti in trajnostnega razvoja. Prepoznati želimo pozitivne vplive mladih na družbo, okolje in gospodarstvo ter jim podeliti priznanje, ki bo spodbudilo njihovo nadaljnje potovanje v smeri trajnosti in družbene odgovornosti.

Adrastos je slovenska mladinska nagrada za družbeno odgovornost in trajnostni razvoj. Zavzetost mladih prepoznavamo kot ključ transformacije naše družbe v trajnostno in družbeno odgovorno družbo. Zato želimo mladim vsako leto podeliti nagrade in jih pozitivno motivirati k tem dejanjem.

Glavna prednost sodelovanja na razpisu za Adrastos 2023 je ta, da gre za prvo tovrstno mladinsko nagrado v Sloveniji in tudi v Evropi. Prijavitelji so mladi, mladinske organizacije in izobraževalne institucije, ki zagotovo imajo ideje in izvirne rešitve, ki bodo izoblikovale smerokaze delovanja naše družbe v prihodnjih desetletjih.

Razpis Adrastos je namenjen mladinskim in drugim nevladnim organizacijam, izobraževalnim ustanovam in skupinam mladih, ki že delujejo na področju družbene odgovornosti ali trajnostnega razvoja ter tistim, ki so šele na začetnih stopnjah te razvojne poti. Prijavitelji se lahko potegujejo za nagrado v dveh kategorijah, in sicer: ADRASTOS 2023 – SEMENA SEDANJOSTI – Nagrada za že izveden mladinski projekt (v šolskem letu 2022/23) in ADRASTOS 2023 – VIZIJA PRIHODNOSTI – Nagrada za idejo prihodnosti (projekt za idejo za izvedbo projekta, ki temelji na enem izmed področij oz. ciljev trajnostnega razvoja Agende ZN 2030 ter Standarda za družbeno odgovornost ISO 26000:2010).

Za sodelovanje v razpisu prijavitelji izpolnijo specializiran vprašalnik, usklajen s smernicami Standarda za družbeno odgovornost ISO26000:2010, načeli ESG (okoljski, družbeni in upravljavski vidik) ter drugimi aktualnimi evropskimi in nacionalnimi okviri na področju družbene odgovornosti in trajnostnega razvoja. Celoten razpis je objavljen na spletni strani www.irdo.si.

"Nagrado smo z mladimi po vzoru nagrade Horus snovali od leta 2019. Zanj so izbrali ime Adrastos, ki je lik iz Antične Grčije. Ta je rešil skupnost Argosa pred hudimi in temačnimi časi. Verjamem, da bodo mladi s svojimi idejami uspešno kljubovali izzivom sodobnega časa. Da se ne bodo umaknili ali zbežali pred njimi, temveč se bodo pogumno borili in z inovativnimi rešitvami ustvarili družbeno odgovorno in trajnostno zasnovano skupnost in okolje,«

je ob objavi razpisa sporočila Monika Rajšp, predsednica Strokovno-organizacijskega odbora nagrade Adrastos, sicer tudi članica inštituta IRDO in direktorica podjetja ClickIT.

Celovita družbena odgovornost je strateško orodje za doseg trajnostnega razvoja v skladu s Cilji trajnostnega razvoja do leta 2030, ki jih je že leta 2015 zapisala Organizacija Združenih narodov v svoji Agendi 2030 za trajnostni razvoj.

Tej agendi sledi tudi Slovenija s svojo Strategijo razvoja RS do leta 2030 in drugimi strateškimi usmeritvami, ki jih usklajuje z že veljavno oz. prihajajočo evropsko zakonodajo in poročevalskimi okvirji, kot so EU taksonomija, Direktiva glede poročanja podjetij o trajnostnosti, Evropski zeleni dogovor, Evropski Digitalni Kompas 2030 ter drugi.

»Z nagrado Adrastos mlade in njihove mentorje v izobraževalnih ustanovah učimo, kako se lotiti zelenega prehoda v praksi in jih seznanjamo z aktualnimi usmeritvami na tem področju,« je dodala mag. Anita Hrast, direktorica in soustanoviteljica Inštituta IRDO.

Slovensko nagrado in certifikat za družbeno odgovornost in trajnostni razvoj HORUS pa IRDO podjetjem in drugim organizacijam podeljuje že vse od leta 2009. Celovito družbeno odgovorno ravnanje pomeni, da se morajo organizacije zavedati svojih vplivov na naravno in družbeno okolje ter o svojem delovanju transparentno poročati, skladno z okoljskimi, družbenimi in upravljavskimi kazalci. Že od leta 2017 morajo velika podjetja v EU, tudi v Sloveniji, v svojih letnih poročilih poročati še o nefinančnih vidikih poslovanja. Od leta 2022 dalje v naš pravni red postopoma prehajajo predpisi, ki zahteve za poročanje razširjajo na širši krog zavezancev in poročanje standardizirajo.

Izkazana družbena odgovornost pravnim osebam prinaša več konkurenčnih prednosti. Če organizacija deluje družbeno odgovorno, se ji povečata ugled in dobiček, prav tako sta večji produktivnost in inovativnost zaposlenih, manj je absentizma in fluktuacije. Organizacija lažje pridobi nov kader, nova poslovna partnerstva, posle in financiranje. Boljše je njeno sodelovanje z lokalno skupnostjo, dobavitelji. Poveča se ugled podjetja v skupnosti in vzajemno sodelovanje s skupnostjo, več pa ima organizacija tudi medijskih objav in boljšo prepoznavnost. V ta namen zanje inštitut IRDO od leta 2016 dalje organizira še izobraževanja za pridobitev certifikatov na 1. in 2. stopnji.

Inštitutu IRDO se kot podporni člani projekta Adrastos pridružujejo različne organizacije, projekt sofinancirajo Urad RS za mladino in inštitut IRDO ter sponzorji.

Udeležba na razpisu Adrastos 2023 je za mlade brezplačna. Razpis je odprt od 21. marca dalje, rok za oddajo vlog je 24. april, zmagovalci bodo znani 16. maja 2023. Razpisna dokumentacija in več informacij je dosegljivih na spletnem mestu inštituta IRDO.

Kategorije

Strokovno-organizacijski odbor nagrade ADRASTOS v prvem izvedbenem letu 2022/23 razpisuje naslednje kategorije:

1. **ADRASTOS 2023 – SEMENA SEDANJOSTI** – Nagrada za že izveden mladinski projekt (v šolskem letu 2022/23),
2. **ADRASTOS 2023 – VIZIJA PRIHODNOSTI** – Nagrada za idejo prihodnosti (načrt projekta),

Izobraževalne ustanove lahko pridobijo tudi Certifikat »Adrastos – Trajnostna šola« (za šolo, ki strateško uvaja družbeno odgovornost in trajnostni razvoj v svoje poslovanje in v učne načrte.) Če vas zanima sodelovanje, nam za več informacij pišite na naslov: info@irdo.si.

RAZPISNA DOKUMENTACIJA NAVODILA – koraki za sodelovanje na razpisu:

1. NAMEN PRIJAVE:

Za priznanje ADRASTOS za projekt lahko kandidirajo mladi, ki s prijavo izkazujejo izvedbo ali načrt družbeno odgovornega in trajnostnega (v nadaljevanju: DOTR) projekta v obdobju od 1. 10. 2022 do 24. 4. 2023. Vprašalnik velja za vse kategorije. Prijavi se lahko šola, fakulteta, mladinska organizacija, skupina mladih....

Zanima nas krepitev sodelovanja na enem ali vseh treh DOTR področjih (okolje, gospodarstvo, družba), zlasti pa:

- Sodelovanje z različnimi skupinami deležnikov in povezovanje le-teh v smislu kreiranja novih vrednosti za gospodarstvo, družbo in okolje.
- Vključevanje mladih v projekt.
- Osveščanje in/ali izobraževanje splošne in drugih javnosti o družbeni odgovornosti in trajnostnem razvoju (v nadaljevanju DOTR).
- Sodelovanje mladih in izobraževalnih ustanov za večjo zaposljivost in zaposlenost ter podjetnost mladih.
- Druga področja dela v okviru veljavnih standardov na področju

Prijavitelj mora s prijavo projekta izkazati obravnavo vsaj enega izmed navedenih področij in vsaj eno izmed navedenih alinej.

1. Prosimo, da 1 izvod PRIJAVNICE na razpis čim prej pošljete v elektronski obliki na naslov: info@adrastos.si, tiskane prijavnice ni potrebno pošiljati.
2. Naslov organizatorja: Inštitut IRDO, Cesta 13. julija 65A, 1261 Ljubljana – Dobrunje, info@irdo.si
3. Ko prejmemo vašo prijavnico, vam pošljemo potrditev prejema prijave oz. v primeru prijave na izobraževanje izstavimo še RAČUN, ki ga poravnate v 8 dneh od prejema.
4. Nato prejmete OBRAZEC ZA SODELOVANJE NA RAZPISU – VPRAŠALNIK Z NAVODILI, ki vas bo usmerjal k pripravi vaše vloge na ta razpis.
5. Sledi vaše IZPOLNJEVANJE VPRAŠALNIKA za ADRASTOS.
6. NAČIN IN ROK ZA ODDAJO VPRAŠALNIKA NA RAZPIS ADRASTOS 2023:

Ko boste zaključili izpolnjevanje vprašalnika, vas prosimo, da 1 izvod celotne dokumentacije (prijavnica in vprašalnik s prilogami) SAMO v elektronski obliki (PDF) z morebitnimi prilogami ali linki nanje, pošljete na e-naslov: info@adrastos.si s pripisom »Za ADRASTOS 2023 – Slovensko mladinsko nagrado za družbeno odgovornost in trajnostni razvoj«. Velikost prijave s prilogami naj ne presega 10 MB.

Prijave morajo prispeti na e-naslov inštituta IRDO najkasneje do 24. 4. 2023 do 23:59 ure. Dodatne informacije: info@adrastos.si, 031 344 883.

Obrazci za prijavo:

[PRIJAVNICA](#)

[RAZPIS](#)

Poslovniki in pravilniki

[POSLOVNIK](#)

[PRAVILNIK - KOMISIJA ZA OCENJEVANJE VLOG](#)

[PRAVILNIK - OCENJEVANJE VLOG](#)

[SPOROČILO ZA MEDIJE](#)

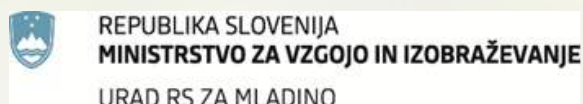
ADRASTOS

Slovenska mladinska nagrada za družbeno odgovornost in trajnostni razvoj

Organizator:

Sofinancer:

Dodatne informacije:

- IRDO – Inštitut za razvoj družbene odgovornosti
- Cesta 13. julija 65a, 1261 Ljubljana – Dobrunje
- spletno mesto: www.adrastos.si, www.irdo.si
- e-pošta: info@irdo.si
- mag. Anita Hrast, direktorica, gsm: 031 344 883

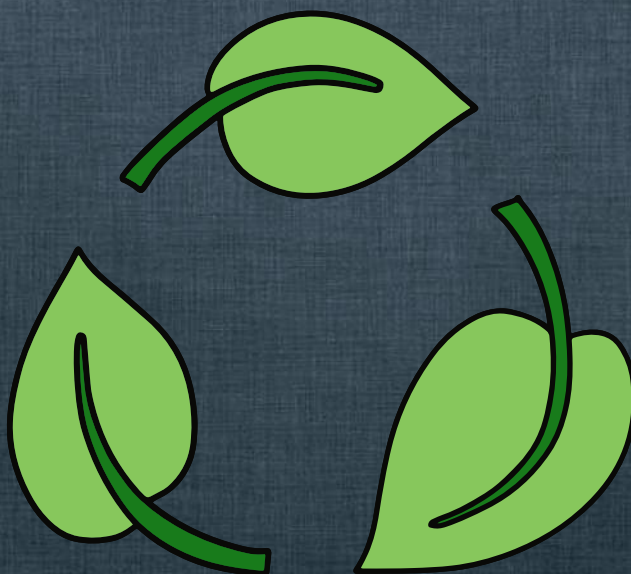

**"Ne obžaluj, uči se.
Ne skrbi, sprejemaj.
Ne pričakuj, bodi hvaležen.
Življenje je prekratko."**

neznani avtor

OGLAŠEVANJE V REVJI IRDO MOZAIK

Spoštovani člani!
Predstavite se v reviji IRDO Mozaik.
Pošljite nam vaše novice, predstavitve,
mnenja, razmišljanja, intervjuje, primere
dobrih praks, izdane publikacije,
knjige... na: novice@irdo.si
Veselimo se vaših prispevkov.

POSEBNA PRILOŽNOST:

ČLANI LAHKO OGLAŠUJETE BREZPLAČNO!

IRDO

Inštitut za
razvoj
družbene
odgovornosti

Ste se že vprašali, kaj nas čaka v bližnji
in kaj v daljni prihodnosti?

Čas je, da vsi začnemo razmišljati in delovati družbeno odgovorno!

Zato sodeljte pri sestavljanju mozaika znanja o družbeni odgovornosti in
njemem vplivu na različna področja našega življenja, dela in okolja.

IRDO novosti

PRIDOBITE CERTIFIKAT v letu 2023

VODJA ZA DRUŽBENO ODGOVORNOST IN TRAJNOSTNI RAZVOJ

- Potrebujete dodatno znanje, kako strateško vpeljati trajnostni razvoj in družbeno odgovornost v vašo organizacijo, podjetje?
- Želite pridobiti splošno razgledanost in osnovna znanja s tega področja?
- Želite organizirati projektno skupino in delo znotraj organizacije ter pridobiti nova znanja, spoznati aktualne trende?

Potem ste prava oseba za pridobitev IRDO certifikata Vodja za družbeno odgovornost in trajnostni razvoj.

CERTIFIKAT VODJA ZA DRUŽBENO ODGOVORNOST IN TRAJNOSTNI RAZVOJ PODJETJA

Vabimo vas, da pridobite strukturiran vpogled v področje družbene odgovornosti in trajnostnega razvoja, da boste to področje lažje vpeljali v svojo organizacijo.

Pridobite Certifikat Vodja za družbeno odgovornost in trajnostni razvoj podjetja. Tega je od leta 2016 dalje pridobilo že več kot **260 managerjev**, strokovnjakov in mladih. Poglejte, kdo v Sloveniji ga že ima, pridružite se jim tudi vi!

Trajnostni razvoj in družbeno odgovornost sta postala glavna usmeritev svetovnih podjetij. Bodite na tekočem tudi vi.

Več: www.irdo.si. Prijave: info@irdo.si

Aktualni termini v letu 2023 - ONLINE IZVEDBA, 1. stopnja usposabljanja:

MESEC	DATUMI	IZVEDBA ONLINE
LETO 2023	DNEVI	URA
Februar	9., 13., 16. in 23. 2. 2023	13.00-15.00
April	6., 11., 13. in 20. 4. 2023	13.00-15.00
Maj	11., 15., 18. in 25. 5. 2023	13.00-15.00
September	14., 18., 21. in 28. 9. 2023	13.00-15.00
November	9., 13., 16. in 23. 11. 2023	13.00-15.00

"Če se želite prepričati,
da je nekdo zaupanja vreden,
mu najprej zaupajte sami."

(Ernest Hemingway)

»So prehranska dopolnila res potrebna za zdravo prehrano?«

IZJAVA ZA JAVNOST

Društvo za zdravje srca in ožilja

Svetovni dan zdravja je vsako leto na dan 7. aprila. Tudi v Društvu za zdravje srca in ožilja Slovenije opozorimo na pomembna in aktualna področja, ki se dotikajo našega zdravja. Letos se posvečamo zdravi prehrani in se sprašujemo ali so prehranska dopolnila res potrebna, lahko vse osnovne prehranske potrebe ljudi pokrijemo tudi brez njih, kdaj so potrebna, ali so lahko celo škodljiva? Smo potrošniki lahko dovolj kritični in varni pri nakupih prehranskih dopolnil?

Prim. Matija Cevc, dr. med., KO za žilne bolezni, UKC Ljubljana, predsednik Društva za zdravje srca in ožilja Slovenije je opozoril, da na področju prehranskih dopolnil vlada velika zmeda saj imamo v trgovinah in lekarnah poplavo različnih pripravkov, ki se deklarirajo za prehranska dopolnila, pa to v resnici sploh niso. Načeloma velja, da naj bi bila prehranska dopolnila koncentrirani viri hranil ali drugih snovi s prehranskim ali fiziološkim učinkom. V prehranska dopolnila so lahko dodane zelo raznovrstne sestavine od hranilnih snovi, vitaminov, mineralov, aminokislin, esencialnih maščobnih kislin in vlaknin pa tudi različni rastlinski in zeliščni izvlečki. Žal pa proizvajalci neredko dodajajo tudi druge sestavine dvomljivega izvora in učinka. Namenjena naj bi bila odpravljanju prehranskih pomanjkljivosti, vzdrževanju ustreznega vnosa določenih hranil ali podpiranju določenih fizioloških funkcij, neredko pa proizvajalci svojim pripravkom pripisujejo še druge ugodne učinke, zlasti zdravstveno preventivne.

Vendar pa prehranski dodatki niso zdravila in kot taka nimajo farmakološkega, imunološkega ali presnovnega učinka in delovanja. Zato njihova uporaba ni namenjena zdravljenju ali preprečevanju bolezni pri ljudeh ali izboljševanju fizioloških funkcij. V EU so prehranska dopolnila regulirana kot živila. Tak je pravni okvir. Dejstvo pa je, da je medmrežje preplavljeno z reklamami za taka in drugačna »prehranska dopolnila«, saj ta predstavljajo izredno razvejano komercialno dejavnost. Ocenjuje se, da je bil trg prehranskih dopolnil leta 2022 vreden 163,9 milijarde USD, tržne raziskave pa napovedujejo, da se bo ta trg do leta 2030 povečal na 327,4 milijarde USD (ocenjen letni prirast je kar 8,9 %). Tam, kjer so pričakovani dobički veliki, pa je tudi zelo veliko manipulacij še posebej, če nadzora in sankcioniranja ni. Dejstvo je, da trg s prehranskimi dopolnili ni ustrezno nadzorovan in se tako kot prehranska dopolnila prodajajo številni pripravki izrazito dvomljive kakovosti saj le-te nihče ne nadzoruje še manj pa se nadzoruje zdravstvene trditve, ki te pripravke spremljajo. Evropsko usklajena zakonodaja deloma ureja področje vitaminov in mineralov ter njihove vire, ki se lahko uporabljajo pri izdelavi prehranskih dopolnil. Za sestavine, ki niso vitamini in minerali pa je Evropska komisija sprejela pravila, ki naj bi zaščitila potrošnike pred morebitnimi zdravstvenimi tveganji. Žal pa je dejstvo, da nadzora nad upoštevanjem teh pravil ni.

Če pogledamo reklame, ki so jih mediji polni, ki obetajo čudežne uspehe vidimo, da nadzora ni in da je zdravstveni inšpektorat popolnoma zatajil, saj se po medijih oglašujejo pripravki, ki naj bi imeli celo zdravilne učinke (trditve da pripravke npr. znižuje holesterol, čisti jetra, čisti žile, omogoči shujšanje ipd). Evropska direktiva pa nedvoumno določa, da so zdravstvene trditve, ki niso podkrepljene z verodostojnimi raziskavami, prepovedane. V Društvu za zdravje srca in ožilja Slovenije smo prepričani, da bi morala država bistveno poostri nadzor nad temi pripravki in zaščititi prebivalce in prebivalce pred zavajajočimi trditvami in prodajo večinoma zelo dragih a neučinkovitih in potencialno celo škodljivih pripravkov.

**Izr. prof. Nada Rotovnik Kozjek, dr. med.,
Onkološki inštitut, vodja enote za
klinično prehrano**

je pojasnila, da raziskave nedvomno kažejo na to, da je uravnotežena prehrana, ki je prilagojena potrebam posameznika, zadosten vir vseh hranilnih snovi, ki jih organizem potrebuje. Izjema so posamezniki, ki iz kakršnegakoli razloga z običajno prehrano ne zadostijo potrebam organizma (različne bolezni in diete...). Dodaten razlog za uživanje prehranskih dopolnil je njihova dokazana učinkovitost v različnih kliničnih stanjih, ko z uživanjem običajne hrane v telo ne moremo vnesti zadostne količine farmakološko učinkovitega hranila oziroma določene snovi, ki se nahaja v hrani. Takrat govorimo o farmakonutriciji.

Uporaba prehranskih dopolnil v vsakodnevni prehrani brez specifične indikacije je tako povsem nepotrebna, pa tudi tvegana.

Ker so prehranska dopolnila samo dopolnila osnovni prehrani, kadar ta ni zadostna ali ustrezna, je za njihovo uvajanje v prehransko strategijo posameznika potrebno znanje klinične prehrane.

Na kaj smo pozorni pri prehranskih dopolnilih? Glede na obstoječo zakonodajo prehranska dopolnila za razliko od zdravil veljajo za varna in dokler se ne dokaže, da so nevarna, se jih praviloma ne preverja. Izrazit problem je, da trg prehranskih dopolnil ni sistemsko nadzorovan in ni zagotovila za varnost ter učinkovitost prehranskih dopolnil. Tudi njihova sestava je lahko drugačna, kot je navedeno na deklaraciji in lahko predstavljajo tveganje za zdravje.

Večina prehranskih dopolnil je ultra procesirana tekom izdelave in njihov prehranski vnos je prav tako lahko povezan z razvojem različnih kroničnih bolezni, tudi rakastih. Zato lahko z rednim uživanjem prehranskih dopolnil namesto izboljšanja zdravja dosežemo ravno obratni zdravstveni učinek. V ekstremnih primerih lahko uživanje prehranskih dopolnil privede tudi do smrti.

Nakup prehranskih dopolnil je upravičen le v primeru njihove strokovne indikacije. Kadar ga svetuje zdravnik, nakup opravite v lekarnah oz. le pri preverjenih proizvajalcih. Ne kupujte dopolnil, ki se propagirajo čudežne formule, 100% naravna, itd., ali se reklamirajo celo kotalternativna zdravilom.

Uživanje večine prehranskih dopolnil je torej pri večini zaradi vprašljive učinkovitosti nesmiselno in pripomore k razvoju in vzdrževanju slabih prehranskih navad.

**Izr. prof. dr. Lovro Žiberna, mag. farm.,
Fakulteta za farmacijo in Slovenska
antidopinška organizacija (SLOADO)**

je povedal, da je uporaba prehranskih dopolnil med športniki zelo razširjena. Iz vidika športa je pomembno, da se športnik za uporabo prehranskega dopolnila odloči le v primeru medicinske indikacije in po predhodnem posvetu z zdravnikom. Velikokrat je glavni motiv za uporabo prehranskih dopolnil želja po izboljševanju telesnih zmogljivosti (ergogeno delovanje) ali razmišljanje, da z dieto športnik ne pokrije potreb po osnovnih hranilih. Osnova športne prehrane je urejena prehrana, ki vsebuje uravnoteženo kombinacijo hranil. Športnikom se svetuje sodelovanje z nutricionistom, ki naredi načrt prehrane, ki je prilagojena individualnim potrebam in ciljem športnika. Načrt prehrane upošteva spol, starost, telesno aktivnost, trajanje in intenzivnost treninga na dnevni ravni in cilje športnika. Zato v večini primerov vnos hranil s prehranskimi dopolnili ni potreben in lahko predstavlja nepotrebno tveganje za športnika.

Zavedati se moramo, da prehranska dopolnila za razliko od zdravil nimajo opravljenih raziskav, s katerimi bi dokazali učinkovitost in varnost pred prihodom na trg. Pomanjkljiva regulativa omogoča, da je na trgu veliko prehranskih dopolnil neustrezne kvalitete, ki lahko tudi ogrozijo zdravje potrošnikov. Številne raziskave, tudi na slovenskem trgu, so pokazale, da imajo določena prehranska dopolnila neustrezno kvalitativno (prisotne so snovi, ki niso navedene, npr. kontaminanti) ali pa neustrezno kvantitativno (določena snovi ni v pravi količini) sestavo.

Oglaševanje teh produktov s strani prodajalcev in proizvajalcev je pa zelo kreativno in velikokrat meji na fiziološke »čudeže« - nekatera prehranska dopolnila za športnike se oglašujejo na spletnih straneh kot bolj učinkovita od snovi, ki so dejansko prepovedane v športu kot doping.

Kritični argumenti glede uporabe prehranskih dopolnil v športu:

1. Ustvarjanje dopinške miselnosti pri mladih športnikih, ki jo psihologi opisujejo kot »ohranjanje/razvijanje/vzpodbijanje pozitivnega odnosa do uporabe snovi z namenom izboljšati športnikove telesne zmogljivosti.« Vključuje vse snovi, ki se uživajo brez medicinske indikacije, npr. aminokislina, vitamini, kreatin, šibki analgetiki, uspavala, železo, ipd. Gre za odnos ali razmišljanje, da športnik potrebuje prehranska dopolnila samo zato, ker je športnik, je „napačna paradigma“ v vrhunskem športu. Ugotovili so, da je uporaba prehranskih dopolnil pri otrocih in najstnikih povezana z večjim tveganjem za uporabo dopinga, ko tak športnik postane profesionalen športnik.

2. Večina prehranskih dopolnil ni učinkovita iz vidika ergogonega delovanja. Le redka prehranska dopolnila imajo znanstveno literaturo, ki potrjuje smotrnost uporabe v športu – za večino prehranskih dopolnil so raziskave pokazale, da ne vplivajo na telesno zmogljivost. Še več pa je prehranskih dopolnil, ki se prodajajo na tržišču in niso bila nikoli uporabljena v znanstvenih raziskavah.

3. Nekatera prehranska dopolnila lahko resno ogrozijo zdravje.

Zasledimo veliko znanstvene literature, kjer so opisani primeri zdravih mladih ljudi, ki so ob uporabi določenih prehranskih dopolnil doživeli različna resna klinična stanja, kot so srčni zastoji, akutni miokardni infarkt, akutne jetrne odpovedi, smrtni zapleti.

4. Kontaminirana prehranska dopolnila lahko pripeljejo do kršitve protidopinških pravil (nenamerni doping). Ocenjuje se, da je okoli 10-30 % prehranskih dopolnil kontaminiranih v sledovih s snovmi, ki so v športu prepovedane, prevladujejo anabolični androgeni steroidi in njihovi prekursorji, beta-2 agonisti in psihostimulativne snovi. Športniki so odgovorni za vse prepovedane snovi, najdene v njihovem vzorcu, ne glede na izvor snovi. Športniki morajo sami poskrbeti, da prepovedane snovi ne pridejo v njihovo telo. S tega vidika je uporaba prehranskih dopolnil za športnika nepredvidljivo tveganje, saj lahko športnik nenamerno in nezavedno zaužije prepovedane snovi, ki so uvrščene na Listo prepovedanih snovi in metod. Vsako leto imamo nekaj športnikov, ki so zaradi uporabe prehranskih dopolnil testirani pozitivno in izločeni iz tekmovanja.

V primeru, da se posameznik – kljub vsem argumentom - odloči za uporabo prehranskih dopolnil, se svetuje, da naj bo produkt izdelan v kvalitetnem podjetju, ki ima uvedena načela dobre proizvodne prakse. Prav tako obstojijo spletni portali, kjer je možno predhodno preveriti, ali je bil določen produkt z določeno proizvodnjo serijo testiran v validiranih laboratorijih na vsebnost prepovedanih snovi in/ali ostalih kontaminantov.

Prof. dr. Aleš Blinc, dr. med., KO za žilne bolezni, UKC Ljubljana,

Področje zdravja, zdrave prehrane, prehranskih dopolnil in »naravnih zdravil« je ekonomsko zelo zanimivo, žal pa se pri oglaševanju pojavljajo tudi grobe prevare. Na različnih družbenih omrežjih se občasno pojavljajo reklame za »čudežna zdravila«, ki »očistijo žile aterosklerotičnih oblog«, »odpravijo krčne žile« ali »po naravni poti uravnajo krvni tlak in krvne maščobe«. Izdelek praviloma »predstavlja« kateri izmed znanih slovenskih zdravnikov, katerega fotografija in ime sta dodana oglasnemu sporočilu. Gre za lažno reklamo in krajo identitete zdravnikom. Na žalost še ne poznamo zdravil, ki bi aterosklerotične obloge v celoti odpravila, (čeprav znamo napredovanje ateroskleroze dobro zavirati), ne poznamo zdravil, ki bi čudežno odpravila varikozne vene, (čeprav nekatera zdravila zmanjšujejo oteklino in napetost v nogah) in tudi ne obstajajo »naravna« zdravila, ki čudežno uravnavajo krvni tlak in raven krvnih maščob, (čeprav imamo na obeh področjih zelo učinkovita zdravila, katerih uporaba pa zahteva poznavanje bolnikovega stanja in pretehtano predpisovanje). Prevarantom je izredno težko stopiti na prste, saj uporabljajo vedno nove računalniške strežnike v tujini, kamor naši organi pregona ne morejo posegati. Zanesemo se lahko zgolj na zdravo pamet in ne nasedamo obljubljanju lažnih čudežev.

Dodatne informacije:

- prim. Matija Cevc, dr. med.: matija.cevc@kclj.si
- Izr. prof. Nada Rotovnik Kozjek, dr. med.: nkozjek1@gmail.com
- Izr. prof. dr. Lovro Žiberna, mag. farm.: lovro.ziberna@ffa.uni-lj.si
- Prof. dr. Aleš Blinc, dr. med.: ales.blinc@siol.net

PETICIJA ZA JAVNO, NE ZA STRANKARSKO (SDS) TELEVIZIJO! Državni organi naj zagotovijo pogoje, da bo veljal zakon, ki ga je ljudstvo potrdilo na referendumu

Prejeli smo pismo - pobudo za peticijo Akademije za družbeno odgovornost, ki jo predstavljamo v nadaljevanju.

Državni zbor Janševe vlade je, v nasprotju z zakonom, ki zahteva sorazmerno zastopanost političnih strank, izvolil enostrankarsko (pretežno SDS) sestavo Programskega sveta RTV. Ta je za direktorja TV imenoval strankarskega aparatčika, ki se je z političnim zatiranjem STA strokovno in etično diskreditiral pred slovensko in evropsko javnostjo. Sledilo je odpuščanje in ustrahovanje kakovostnih in neodvisnih novinarjev, dokazani posegi v medijsko svobodo in nezakonito sankcioniranje sindikalnega zavzemanja za neodvisnost novinarstva in ustavno zajamčeno pravico javnosti do objektivne obveščeniosti. Sledilo je ukinjanje oddaj visoke gledanosti, iracionalno uvajanje novih vzporednih informativnih oddaj slabe kakovosti in gledanosti in lansiranje serije strankarsko orkestriranih oddaj o prihodnosti RTV, ki so prozorna in zlagana propaganda referendumске razveljavitve novele zakona o RTV. Nadaljuje se grobo strankarsko orkestriranje nekđaj uglednih in novo nastalih pogovornih oddaj. Iracionalno RTVS neposredno prenaša ulične zборе desnih populistov. Navkljub in v posmeh ljudstvu, ki se je plebiscitarno odločilo za prenavo upravljanja RTVS, strankarska garnitura Sveta RTVS imenovana po zavrñjenih pravilih, še naprej uničuje medijsko svobodo v državi. Neodgovorno je, da ustavni sodniki zavlačujejo s presojo ustavnosti ljudske volje o tako pomembnem vprašanju, kot

je medijska svoboda, o čemer so se ljudje nedvoumno že izrekli na referendumu. Takšno ravnanje najeda temelje slovenske demokracije.

Ustava RS izrecno in nedvoumno zagotavlja svobodo izražanja, ki je temeljna človekova pravica. Zakon o medijih zagotavlja avtonomnost urednikov, novinarjev in drugih avtorjev pri ustvarjanju programskih vsebin in pravico do javnega obveščanja in do obveščeniosti. Splošna deklaracije o človekovih pravicah in EKČP določata, da ima vsakdo pravico do svobode izražanja in, da nihče ne sme biti nadlegovan zaradi svojega mišljenja brez vmešavanja javne oblasti. Deklaracija o dolžnostih in pravicah novinarjev določa, da je odgovornost novinarja do javnosti nad katero koli drugo odgovornostjo, zlasti nad odgovornostjo do delodajalca ali oblasti; zagotovljeni morajo biti oprijemljivi pogoji za neodvisnost in za profesionalno dostojanstvo novinarjev.

Več kot očitno je, da so bila z ravnanjem stranke SDS, Programskega sveta RTV in direktorja TV poteptana ta mednarodno sprejeta načela in pravila. Že okoliščina, da javno televizijoprogramsko in kadrovsko usmerjajo strankarsko ubogljivi člani Programskega sveta RTV v smereh, ki jih določajo politični strategi ene stranke (SDS) ter, da je izvajalec strankarskega enoumja v informativnem in drugih programih TV ter kadrovski eksekutor, človek, ki ga je evropska javnost

prepoznala kot strankarskega vojščaka proti neodvisni STA in zdaj proti RTV, je dovolj za oceno ogroženosti javnega interesa na področju medijske svobode.

Če temu dodamo prej omenjena dejanja hudih posegov v medijsko in sindikalno svobodo (odpuščanje in politično zatiranje novinarjev in ukinjanje oddaj), je več kot dovolj razlogov za ukrepe proti ogrožanju javnega interesa.

Zato podpisniki te peticije zahtevamo, da državni organi ukrepajo za zavarovanje medijske svobode in demokracije v Sloveniji ter, da vzpostavijo razmere, da se lahko uporablja zakon, ki ga je ljudstvo potrdilo na referendumu. Novi Programski sveta RTV pa naj brez odlašanja postavi novo vodstvo RTVS.

Peticijo lahko podprete tako, da na e-mail naslov druzbena.odgovornost.info@gmail.com potrdite vašo podporo, ki bo tudi javno objavljena.

IRDO CERTIFIKAT STRATEG ZA DRUŽBENO ODGOVORNOST IN TRAJNOSTNI RAZVOJ PODJETJA

**7 MODULOV – ONLINE IZVEDBA – 6 UPORABNIH REZULTATOV ZA VAŠE
PODJETJE - MAJHNE SKUPINE – POUK NA PRAKTIČNEM DELU
(certifikat II. zahtevnostne stopnje)**

Izberite pomladni termin, začnemo spet 5. maja 2023.

Predpogoj: pridobitev IRDO certifikata Vodja za družbeno odgovornost in trajnostni razvoj (I. zahtevnostna stopnja) ali drugo ustrezno dokazilo o temeljnem znanju.

Pridružite se 23-tim imetnikom tega certifikata v Sloveniji tudi vi!

Najbolj bomo veseli:

- vizionarjev in raziskovalcev naprednih idej;
- sodelovalnih vodij timov;
- vseh, ki bi radi s svojim delom pustili pozitivne odtise v svetu;
- vseh, ki imate izostren čut za pravičnost, etiko in moralo;
- znanja željnih, ki načrtujete korak naprej pri strokovnem razvoju in ste za to pripravljeni delati;
- želite razumeti stališča drugih in najti participativne rešitve;
- vseh, ki se radi mrežite in ste odprti za nove izkušnje.

Kdo vse potrebuje znanja in kompetence, ki jih ponuja certifikat II. stopnje – Strateg?

- zaposleni v organizacijah in podjetjih, ki ste vključeni v projektno skupino za pridobivanje certifikata Družbeno odgovoren delodajalec (DOD);
- strokovnjaki korporativnega komuniciranja, skladnosti in kadrovskega razvoja, ki želite vzpostaviti temelje trajnostnemu upravljanju v podjetju ali organizaciji;
- vodje projektih skupin in koordinatorji za trajnostno poročanje, ki želite vsebinsko izboljšati trajnostna poročila;
- komunikacijski eksperti, ki načrtujete CSR kampanje in/ali korporativna prostovoljstva in želite širiti svoja znanja;
- vsi navdušenci, ki načrtujete trajnostno upravljanje integrirati v samo poslovanje podjetja ali organizacije.

Prijave so že odprte za leto 2023! Oglejte si aktualne termine na www.irdo.si.

Vaš interes za sodelovanje nam sporočite na naslov: info@irdo.si.

Po 7-modulskem usposabljanju in opravljenem izpitu boste:

- postali uspešen/a strateg/inja za trajnostni razvoj in družbeno odgovornost v vašem podjetju;
- imeli več koristnih vsebin za celostni, strateški razvoj DO in TR vašega podjetja;
- prejeli gradivo z usposabljanja v e-obliki, ki jih lahko uporabite za delo in interno izobraževanje vaših sodelavcev;
- prejeli Certifikat STRATEG/INJA za družbeno odgovornost in trajnostni razvoj podjetja.

IZKORISTITE ČLANSTVO V IRDO

Kot člani inštituta IRDO lahko koristite še posebne ugodnosti, 20 % popust.... Postanite naši člani, če to še niste!

PRIJAVITE SE ŠE DANES!

Oglejte si vabilo s predstavitvijo programa usposabljanja in se prijavite s prijavnico. Več: www.irdo.si

KLJUČNE PREDNOSTI USPOSABLJANJA:

- Pridobili boste strokovno znanje in veščine, ki so ključne za celovito, razvojno naravnano strateško vodenje DO in TR področja v podjetju ali organizaciji;
- Napredovali boste od poročevalcev do strategov aktivnega upravljanja DO in TR področja znotraj vaše pravne osebe;
- Skozi usposabljanje se boste usposobili za trajnostno upravljanje - pasivni pristop boste zamenjali za aktivni pristop k trajnostnemu upravljanju;
- Primerjali boste delo v vaši organizaciji s praksami slovenskih in tujih podjetij;
- Opravili boste 6 praktičnih nalog, ki bodo koristile razvoju vašega podjetja oz. organizacije;
- Razvili boste vse ključne elemente strategije upravljanja DO in TR v vašem podjetju oz. organizaciji in izmenjali izkušnje na to temo s sodelujočimi na usposabljanju;
- Pridobili boste "vstopnico", da lahko kandidirate za naziv STRATEG/INJA LETA

Termini usposabljanja za II. zahtevnostno stopnjo - Strateg/inja:

MODULI USPOSABLJANJA	POMLADNI	JESENSKI
	termin	termin
MODUL 1: ANALIZA IN POSTAVITEV TEMELJEV STRATEŠKEGA PRISTOPA K TRAJNOSTNEMU UPRAVLJANJU	5.5.2023	15.9.2023
MODUL 2: AKTIVACIJA TRAJNOSTNEGA UPRAVLJANJA V PRAKSI	12.5.2023	22.9.2023
MODUL 3: DOLOČANJE FOKUSA TRAJNOSTNEGA UPRAVLJANJA Z ORODJEM MATRIKE BISTVENOSTI	19.5.2023	29.9.2023
MODUL 4: PARTICIPATIVNE PRAKSE V KOMUNIKACIJI Z DELEŽNIKI	26.5.2023	6.10.2023
MODUL 5: MERJENJE DRUŽBENIH UČINKOV, ZUNANJA PRESOJA IN BENCHMARKING	2.6.2023	13.10.2023
MODUL 6: GRI STANDARDI IN DRUGI POROČEVALSKI OKVIRJI ZA POROČANJE	16.6.2023	20.10.2023
MODUL 7: ZAKLJUČNA KONFERENCA IN PODELITEV CERTIFIKATOV	23.6.2023	27.10.2023

A field of purple thistle flowers, with a white text box in the center. The flowers are in various stages of bloom, and the background is a soft-focus field of more flowers.

"Če bi radi živeli polno,
se moramo naučiti
izkoriščati stvari
in imeti radi ljudi,
ne pa imeti radi stvari
in izkoriščati ljudi."

(John Powell)

Empower Your Company to Lead on Sustainability

CSR Europe

CSR Europe's 2023 offer presents a wide array of services that will help you identify and close current gaps in your sustainability strategy and business processes. Key services for long-term resilience include EU Alignment, Stakeholder Dialogue, Sustainability Maturity & Integration Assessment, Materiality Assessment. CSR Europe members benefit from preferential rates on the whole offer.

Amidst the energy and cost-of-living crisis triggered by Russia's invasion of Ukraine, new sustainability requirements have been introduced for companies to accelerate Europe's transition to climate neutrality by 2050. Under the European Green Deal, measures like the Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD), the EU Taxonomy, the Country-by-country Reporting Directive, and the Directive on Corporate Sustainability Due Diligence, are changing the landscape in which European companies operate. Furthermore, the entry into force of European Sustainability Reporting Standards in the coming years, both for large and small and medium companies, will contribute to heightening investors' attention towards companies' Environmental, Social, and Governance (ESG) disclosure.

To navigate the complexities of the current scenario, CSR Europe presents companies with a wide array of tailored services to overcome existing gaps and advance the integration of sustainability in business strategy and processes.

CSR Europe members can benefit from a 30% discount on the whole service offer.

EU Alignment

CSR Europe supports you in defining the scope of the legislations developed in the framework of the European Green Deal to easily navigate the multitude of new binding requirements. You can pick and choose the files against which you want to assess your company's performance.

Stakeholder Dialogue

CSR Europe's Stakeholder Dialogue Service is the best approach to directly influence your company's management, decision-making process, performance, and accountability. During the process, your company will be able to build a clear framework of action and successful reaction to change, strengthening its Corporate Sustainability and Responsibility (CSR) strategy and business approach, while improving its reputation amongst stakeholders.

Materiality Assessment

With the Materiality Assessment service CSR Europe will guide you through an in-depth and inclusive materiality process engaging your stakeholders face-to-face. At the end of this journey, you will have identified ESG trends that could significantly impact your company's ability to create value in the long term. In doing so, you will be able to prioritize resources and focus time, money, and energy on what matters the most to you.

Maturity & Integration Assessment

This assessment allows you to benchmark the level of maturity and integration of your company's sustainability management. As a result, you will be able to have a clear and comprehensive view of what you are doing right and what could be improved, facilitating internal communication on sustainability.

For more information:

- Visit CSR Europe website
- Contact Spyros Perikleous, Senior Project Manager

More: <https://www.csreurope.org/>

The European Business Network for Corporate Sustainability and Responsibility

The European Pact for Sustainable Industry 2030

Making the Green Deal a Success

Nove EU direktive zahtevajo nova znanja za strateško upravljanje trajnostnosti in družbene odgovornosti

Inštitut za razvoj družbene odgovornosti - IRDO

Tudi v Sloveniji so strokovnjaki s področja strateškega upravljanja trajnostnosti in družbene odgovornosti zelo iskan kader, v Sloveniji jih ima IRDO certifikate že 23.

(Ormož, 10. marec 2023) Danes dopoldne so v Ormožu podelili šest novih IRDO certifikatov Strateg oz. strateginja za družbeno odgovornost in trajnostni razvoj, skupaj jih imamo sedaj v Sloveniji že 23. Certifikate so prejeli naslednji udeleženci usposabljanja v okviru 4. generacije imetnikov teh certifikatov: Maja Ravnak iz LIDL SLOVENIJA d. o. o. k. d., Katjuša Koprivnikar iz Sincular Consulting d. o. o., Anita Bolčevič iz Javnega zavoda za turizem, kulturo in šport Občine Ormož, mag. Rosana Šuc Ravničan in mag. Uroš Stropnik iz UNIOR d. d., ter Dejvi Ružič iz TÜV Austria Servis d. o. o.. Tako kot posamezniki, so certifikate prejela tudi njihova podjetja in se s tem zavezala k vključevanju družbene odgovornosti in trajnostnega razvoja v ključne upravljalne strukture podjetja ter k delovanju v skladu z ESG usmeritvami.

Novi razvoj zakonodaje EU od podjetji zahteva, da razkrijejo informacije o svojem delovanju in obvladovanju družbenih in okoljskih izzivov. Že leta 2014 je bila sprejeta evropska Direktiva o nefinančnem poročanju 2014/95/EU (NFRD),

ki velika podjetja v javnem interesu z več kot 500 zaposlenimi (kotirana podjetja, banke, zavarovalnice,...) zavezuje k objavi informacij v zvezi z okoljskimi in socialnimi zadevami, v zvezi z ravnanjem z zaposlenimi, s spoštovanjem človekovih pravic, o ukrepih proti korupciji in podkupovanju ter informacij o raznolikosti v upravnih odborih podjetja (glede na starost, spol, izobrazbo in poklicno izobrazbo). 14. decembra 2022 je bila sprejeta Direktiva o korporativnem poročanju o trajnostnem razvoju (CSRD), ki nadomešča obstoječe zahteve poročanja NFRD, v veljavo pa je stopila 5. 1. 2023.

Ob teh direktivah pa se v EU in v Sloveniji pojavljajo še nove zahteve po trajnostnem delovanju. Zlasti finančne institucije morajo upoštevati Uredbo (EU) 2019/2088 o razkritjih, povezanih s trajnostjo, v sektorju finančnih storitev. Ta določa usklajena pravila preglednosti za udeležence na finančnem trgu in finančne svetovalce o tem, kako v svoje naložbene odločitve in finančna svetovanja vključujejo okoljske in socialne dejavnike ter dejavnike dobrega upravljanja, ter za njihove splošne in s produktom povezane trajnostne ambicije.

Zasnovana je tako, da omeji morebitno „lažno zeleno oglaševanje“, kjer se finančni produkti tržijo kot trajnostni ali podnebju prijazni, ali trditve o udeležbi finančnih subjektov, ki v praksi ne izpolnjujejo teh standardov.

»EFRAG skupina je pripravila nove standarde za trajnostno poročanje, ki bodo v veljavi od junija letos, pripravljajo pa še drugo skupino standardov, ki bo objavljena predvidoma junija 2024. Informacij in zahtev za podjetja in druge organizacije je vedno več, zato morajo biti podjetja pripravljena na strateško upravljanje področja trajnostnosti in družbene odgovornosti. Zdaj ni več časa za razmišljanje ali bi ali ne bi to upravljali, zahteve so jasne. V skladu z direktivami EU, ki prihajajo tudi v naš pravni red, moramo preobraziti svoje poslovne modele v bolj zelene in digitalne,« sta na dogodku povedali mag. Anita Hrast, direktorica inštituta za razvoj družbene odgovornosti – IRDO, in strokovna sodelavka inštituta IRDO Simona Roškar, mag. poslovnih ved, obe tudi izvajalki tega usposabljanja.

Zbrane udeležence je v Gradu Ormož pozdravil gostitelj dogodka Andrej Vršič, direktor Javnega zavoda za turizem, kulturo in šport Občine Ormož, ki je ob tem povedal: »Upravlja z Destinacijo Jeruzalem Slovenija. Naše ključne smernice so trajnostni razvoj in družbena odgovornost. Z upoštevanjem ekonomskega, socialnega in okoljskega vidika pri našem poslovanju ne dvomimo v vedno večjo prepoznavnost in kakovostno turistično ponudbo Destinacije Jeruzalem Slovenija. Promoviramo se kot prejemnik certifikata za strateško celovitost Horus in z vsemi certifikati, ki jih podeljuje Slovenska turistična organizacija za SLOVENIA GREEN. Bistvenega pomena za razvoj je izobraževanje zaposlenih. Ponosni smo, da je med prejemniki certifikata Strateginja za družbeno odgovornost in trajnostni razvoj naša destinacijska managerka Anita Bolčević, ki bo v zavodu in destinaciji aktivno

prispevala k strateškemu upravljanju na področju trajnosti in družbene odgovornosti.«

Zbrani so si ogledali še Grad Ormož, ponudbo destinacije Jeruzalem ter sporočilo Mojce Markizeti iz Deloitte o novih zahtevah po poročanju ter aktualnih spremembah. Naslednje usposabljanje za pridobitev certifikata Strateg/Strateginja za družbeno odgovornost in trajnostni razvoj bo maja 2023, več informacij je na spletnem mestu inštituta IRDO.

O usposabljanju so povedali:

»Izobraževanje za stratega za družbeno odgovornost in trajnostni razvoj na inštitutu IRDO je bilo ne le kamenček ampak pomembna skala v mozaiku tega našega poslanstva. Prav tako pa je lahko tudi pomemben del razvoja vsakega posameznika in podjetja, ki razume pomembnost trajnosti in družbene odgovornosti,«

Dejvi Ružič direktor TÜV Austria Servis d. o. o.

»S širokim pogledom in z veliko strokovnostjo sta nas skozi vsebine strateškega načrtovanja trajnostnega razvoja popeljali odlični predavateljici IRDO inštituta. Dodano vrednost izobraževanju pa je prinesla tudi skupina udeležencev, ki je s svojimi izkušnjami in znanji obogatila predstavljene vsebine,«

Katjuša Koprivnikar, prokuristka Sincular Consulting d. o. o.

»Zdi se mi pomembno, da podjetja vlagajo tudi v izobraževanje zaposlenih, da ti boljše spoznamo družbene, ekonomske in okoljske učinke našega delovanja, obenem pa na področju trajnosti prepoznavamo

naše potenciale, optimiziramo procese ter sledimo trajnostnim trendom,«

Maja Ravnak, logistika, LIDL SLOVENIJA d. o. o.

»Inštitut IRDO za razvoj družbene odgovornosti s svojim predajanjem znanja omogoča udeležencem, da so korak pred drugimi, saj celovito prouči razumevanje procesov v podjetju, povezovanje vseh udeležencev v vrednostni verigi, poznavanje področnih standardov, zakonodaje, merjenje in poročanje o trajnostnih ciljih, prepoznavanje trendov in sposobnost njihove integracije v interno okolje na področju Slovenije, Evrope in sveta. Odpre nove poti in nova razmišljanja ter nas pripravi na izzive, ki nas čakajo na družbeno odgovornem in trajnostnem področju v prihodnjih letih,«

Anita Bolčevič, destinacijska managerka iz Javnega zavoda za turizem, kulturo in šport Občine Ormož.

»V družbi UNIOR d. d. se zavedamo, da smo strateški akter, partner razvoja in blaginje v lokalnem okolju ter hkrati del globalne družbe. Izobraževanje in pridobitev certifikata IRDO Strateg-inja za družbeno odgovornost in trajnostni razvoj je pomembna in dragocena spodbuda, ki nas nadalje zavezuje h krepitvi družbene odgovornosti in trajnostnega razvoja,«

mag. Rosana Šuc Ravničan, vodja korporativnega komuniciranja in inovacijskih procesov, UNIOR d. d.

Sistematično in postopoma implementiramo trajnostne elemente v naše poslovne procese, saj so vsi deležniki za nas zelo pomembni. Posebej pomembna je za nas trajnostna zaveza in odgovornost, da uvajamo in živimo trajnostno kulturo na vseh področjih poslovanja ter s tem prispevamo k dolgoročnemu razvoju. S svojo vizijo, poslanstvom in dejanji želimo dolgoročno strateško prispevati k blaginji lokalnega okolja oz. k trajnostnemu razvoju Slovenije in ostalega okolja, v katerem delujemo,«

mag. Uroš Stropnik, direktor Sektorja za splošne zadeve, UNIOR d. d.

"Pleši, kot da te nihče ne gleda,
ljubi, kot da nikoli ne boš ranjen,
poj, kot da te nihče ne posluša ...
In živi, kot da so nebesa na zemlji."

(William W. Purkey)

DRUŽBENA ODGOVORNOST V SLOVENIJI IN PO SVETU

KADROVSKA KONFERENCA – KAKO 2023 – IZ PRAKSE ZA BOLJŠO PRAKSO

Štajerska gospodarska zbornica

25. in 26. 5. 2023, Hotel Sava
Rogaška d.o.o.

Štajerska gospodarska zbornica vljudno vabi, da se pridružite na dogodku s tradicijo in postali boste del zgodbe, ki vam bo ostala v spominu.

Tudi letos bodo na predavanjih in delavnicah z vami različni vodilni strokovnjaki s področij delovnega prava in kadrovskega svetovanja. Uspešna slovenska podjetja bodo predstavila KAKO so teorijo uspešno prenesli v prakso.

Vse udeležence prijazno vabijo, da predhodno posredujete vprašanja s področij, ki jih bodo obravnavali na konferenci. Na takšen način bo praktičen del naravnani zlasti na tista področja, ki vas najbolj žulijo. Vaša vprašanja pošljite na lidija.majcen@stajerskagz.si, najkasneje do 16. 5. 2023. Kotizacija na udeleženca znaša 350,00 EUR (brez ddv); za člane ŠGZ in za prijave do 5. maja 2023 pa 300,00 EUR (brez ddv). Več informacij najdete [TUKAJ](#).

CHAPTER ZERO SLOVENIA LAUNCH EVENT

British-Slovenian Chamber
of Commerce

18. 4. 2023, 9.00, Kristalna
palača BTC

Chapter Zero Slovenia is a climate change initiative that aims to equip supervisory board members and management with expertise on climate change. In doing so, Chapter Zero Slovenia joins the global Climate Governance Initiative, which supports the development of competences of supervisory and management bodies to make climate change a boardroom priority.

As one of 24 global chapters, Chapter Zero Slovenia will enable Slovenian business leaders to learn from companies around the world that are already integrating climate considerations into their decision-making processes.

You can find more information [HERE](#).

ENERGETSKA KONFERENCA

Večer

11. maj 2023, Maribor

Ker bo morala biti prihodnost obnovljiva, trajnostna in samozadostna, v Večeru izzive jutrišnjega dne naslavljajo že danes in sicer z Večerovo energetsko konferenco 2023, na kateri v širšem kontekstu in z relevantnimi sogovorniki iščejo rešitve, temelječe na najsodobnejših dognanjih in uresničljive z najsodobnejšimi tehnologijami, ki so na voljo. Izkoristimo jih. Skupaj smo odpornejši na poti v obnovljivo, trajnostno in samozadostno prihodnost! Zato je pomembno, da izzive prihodnosti nagovorimo danes, skupaj.

Konferenca bo potekala 11. maja dopoldan v Mariboxu v Mariboru. Vse podrobnosti in program najdete na [spletni strani](#).

Vabimo vas, da se pridružite pri soustvarjanju zelene prihodnosti. Udeležba na konferenci je brezplačna (do zapolnitve prostih mest!), obvezna pa je predhodna prijava.

VEČEROVA ENERGETSKA KONFERENCA 2023

ZELENA
TRANSFORMACIJA
 OBNOVLJIVA • TRAJNOSTNA • SAMOZADOSTNA

11. MAJ 2023, MARIBOR

**DARUJ 1,0 % DOHODNINE
 ZA RAZVOJ DELA MLADIH
 NA PODROČJU
 DRUŽBENE ODGOVORNOSTI!**

WWW.IRDO.SI/DOHODNINA/

The 7th International Scientific Conference: Strengthening resilience by the sustainable economy and business - towards the SDGs

Ekonomsko-poslovna fakulteta

15. - 19. maj 2023, Maribor

On 16 May 2023, the Faculty of Economics and Business of the University of Maribor will host the 7th International Scientific Conference as part of the 15th International Week, organized between the 15th and 19th May 2023.

The conference's theme, "Strengthening resilience by the sustainable economy and business - towards the SDGs," addresses the growing relevance and importance of implementing sustainability in economies and businesses toward achieving the Millennium Development Goals. We cordially invite you to contribute with your research to new knowledge on the many areas of the conference theme.

All accepted papers will undergo a double-blind review process and will be published in a Conference Proceedings with ISSN, issued by the University of Maribor Press (<https://press.um.si/index.php/ump>).

For more information about the conference, please visit <https://www.iwac-feb.eu/>.

The International Week and International conference registration deadline is 15 April 2023.

Please be so kind and share this information with your colleagues who might be interested in participating. We look forward to welcoming you at the Conference 2023 in Maribor!

Bogastvo podatkov v nevladnih organizacijah

Društvo NVO Zdravje

20. april 2023, online

Digital NGO vabi na 2. usposabljanje za dvig digitalnih kompetenc in boljšo digitalno vključenost in učinkovitost z naslovom "Bogastvo podatkov v nevladnih organizacijah".

Usposabljanje bo potekalo v četrtek, 20. 4. 2023, od 10:00 do 12:00, preko orodja ZOOM. Povezavo do usposabljanja boste prejeli dan pred dogodkom.

Usposabljanje bo ponudilo vpogled v teorijo upravljanja s podatki za nevladne organizacije in vam omogočilo praktičen razmislek o ključnih podatkih za vašo organizacijo. Skupaj bomo odgovorili na vprašanje: "Kako lahko optimalno izkoristimo vrednost podatkov naše organizacije?" Vsi termini in prijava na usposabljanje so dostopni na povezavi: <https://forms.gle/AsTEDCeINUpg5XGQ8>

DAN ZA SPREMEMBE - ZA(ČUTIMO) DOBRO

SZKO

15. april 2023,

15. aprila 2023 bo potekala vseslovenska prostovoljska akcija, ki je nastala z namenom spodbujanja državljanov k aktivnemu odzivu na potrebe svoje skupnosti in ustvarjanju priložnosti, da se čisto vsak lahko preizkusi v vlogi prostovoljke ali prostovoljca.

V organizaciji Slovenske filantropije bo akcija že štirinajsto leto zapored povezala številne akterje po celi Sloveniji, tokrat še posebej z namenom prostovoljskega prispevka k dobremu počutju in za širše dobro. Letos se bodo v okviru 14. Dneva za spremembe po vsej Sloveniji organizirale akcije, ki bodo spodbujale in širile sporočilo Za(čutimo) dobro.

Poglejte okoli sebe in takoj boste našli stvari, ki bi jih želeli spremeniti, ljudi, ki bi jim radi pomagali, naravo, ki bi lahko spet zadihala. Povežite se z drugimi organizacijami in šolami, sodelujte s podjetji, občinami in posamezniki v vašem kraju ter skupaj zasnujte konkretno akcijo, ki bo ustvarjala dobro v vaši skupnosti.

VSE DO SEDAJ PRIJAVLJENE AKCIJE
NAJDETE TUKAJ:
<https://www.filantropija.org/danzaspremembe/>

PRO PR 2023: ZELENİ ODNOSI Z JAVNOSTMI, ZELENA ODGOVORNOST

Pro PR

4. - 7. maj 2023, Plitvička jezera

The international PRO PR Conference has the mission of connecting experts who are part of the public relations industry, but also those who are part of the integrated communication process.

In our mission, we connect, educate and create new values so that public relations experts, who are in the function of management, could continue to create and preserve the reputation – one of the important keys to success in this field.

Reputation is not bought, but created and it is a process behind which are vision, strategies, implementation, individuals and teams, who, every day, with their work and sacrifice, contribute to a better reputation, positioning of their institutions, companies, brands through various techniques and tools of public relations profession.

More information are available [HERE](#).

18th IRDO International Conference INNOVATIVE SUSTAINABLE and SOCIALLY RESPONSIBLE SOCIETY 2023: Empowering Society, Environment and Economy for Sustainability.

IRDO Institute for the Development of Social Responsibility

The conference SOCIALLY RESPONSIBLE SOCIETY 2023 is also the 3rd IRDO & Citizens' Initiative for an Integral Green Slovenia National Conference.

8-9 June 2023, Maribor, Slovenia, European Union, ONLINE

Dates:

30 December 2022 – call for papers opening

10 February 2023 – abstract submission

20 February 2023 – information of acceptance

10 April 2023 – paper submission

10 May 2023 – conference programme

8-9 June 2023 – IRDO 2023 International Conference

YOU CAN STILL SEND US YOUR ABSTRACT - BUT ASAP!

In 2022 we have recognised that the current global environmental, social, economic, and political crisis is destroying life on Earth, including humankind. We need to accept this fact, and we must, and we can try to solve this disastrous development in order to enable the current and coming generations to survive. Action for a more innovative, sustainable, and socially responsible society is urgent. Join-in to the conference and suggest what and how to empower all segments of our socio-economic environment to support the ecosystems selfgoverning mechanisms.

A similar warning was also exposed at the 2022 UN conference on biodiversity. Nature requires human society to either be innovative, sustainable, and socially responsible or disappear from Earth. This trouble results from human lack of social responsibility, mostly. In 2022, the energy and gas supply crisis, a rise in food prices, inflation, and more than thirty war-like processes remind us to balance our needs and the planet's resources by innovation and respecting sustainability and social responsibility. Interdependence, holistic and systemic approach, and everyone's responsibility are not practiced enough (ISO 26000). You are asked to contribute, join us and report on your findings and suggestions, please.

"Mogoče nam ne bo uspelo pripraviti prihodnosti za svoje otroke, lahko pa pripravimo svoje otroke na prihodnost."

(Franklin D. Roosevelt)

ADDRESSING THE NEEDS OF THE EMPLOYEE 3.0

The PEOPLE Atelier series “Get Ready for the Employee 3.0 & Social Standards” will provide CSR Europe corporate members with insights on the new type of leadership needed to manage and retain the Employee 3.0 and intelligence on how to define the purpose of HR function and ensure the right ‘set up’.

The purpose of this first session “Addressing the needs of Employee 3.0”, is to explore common challenges, share best practices of corporate members and to co-design new strategies that put people at the center of business transformation and help establish a culture of belonging.

- Tuesday, 18 April 2023
- 10:30 12:00

Find more information [HERE](#).

ATELIER - IMPLEMENTING THE DOUBLE MATERIALITY PRINCIPLE

The first session of the 2023 MARKETS Atelier Series “Your A-Z Guide on Sustainability Reporting” will focus on the current challenges and approaches when it comes to implementing the principle of double materiality to report on ESG, in line with the expectations of the CSRD. Find more information [HERE](#).

- Wednesday, 26 April 2023
- 14:30 18:00

SUSTAINABILITY LEADERSHIP SALON 1/2

The Salon “New Sustainability Leadership for a Just Transition” will bring together in Brussels the CSR Europe Leadership Hubs’ member companies and key stakeholders to discuss what is needed in future policy developments to engage with companies as allies to tackle the challenges of a Just Transition in Europe.

- Thursday, 27 April 2023
- 11:00 20:30

Find more information [HERE](#).

RAZPISI, PRILOŽNOSTI, SEMINARJI, KONFERENCE

JAVNI RAZPIS ZA SPODBUJANJE UVAJANJA OKOLJSKIH IN TRAJNOSTNIH ZNAKOV ZA PONUDNIKE V GOSTINSTVU IN TURIZMU

Namen tega javnega razpisa je spodbuditi pravne in fizične osebe, društva in druge subjekte javnega in zasebnega prava, ki delujejo na področju turizma in so registrirani za dejavnost po SKD 55.100, 55.201, 55.202, 55.203, 55.204, 55.209, 55.300, 79.110 ali 79.120, ter na področju gostinske ponudbe za dejavnosti 56.101, 56.102 ali 56.105, k uvajanju trajnostnega managementa in standardov v turističnih nastanitvenih objektih, gostinskih obratih, turističnih atrakcijah in turističnih agencijah ter k pridobitvi mednarodno uveljavljenega okoljskega ali trajnostnega znaka. Rok za oddajo vlozna razpis je 18. 9. 2023 in več informacij najdete [TUKAJ](#).

EUROPEAN MASTER'S PROGRAMME IN HUMAN RIGHTS AND DEMOCRATISATION (EMA)

The Global Campus of Human Rights is pleased to inform that the call for applications for the European Master's Programme in Human Rights and Democratisation (EMA) is still open!

EMA is a one-year advanced master's course aimed at educating professionals in the field of human rights and democratisation. The Master's Programme offers a practice and policy-oriented approach to learning that combines legal, political, historical, anthropological, and philosophical perspectives of Human Rights and Democratisation with skill building activities and a field trip exercise.

EMA provides the foundation for a career in national, international, governmental, inter-governmental and non-governmental organisations, as well as academic institutions dealing with human rights and democratisation. The deadline for applications is 18th of April 2023. You can find more information [HERE](#).

OBJAVLJEN PRVI RAZPIS IZ PROGRAMA IMPACT4VALUES

Javni razpis za male in srednje projekte je namenjen organizacijam in projektom, ki branijo in promovirajo evropske vrednote in temeljne pravice. Rok za prijavo na razpis je 29. maj 2023 do 12. ure. Potencialnim prijaviteljem bo, kot je to že običajno, na voljo široka podpora: informativna spletna delavnica, mobilne enote v šestih slovenskih krajih, krajša svetovanja preko e-pošte in telefona ter daljša individualna svetovanja. Več [TUKAJ](#).

ENAJST ZMOT O MEDU

Znanje ljudi o zdravilni moči medu je šibko, nemalokrat napačno. Med sicer še vedno velja za »ljudsko zdravilo« in eno od najbolj zdravih živil, a mnogi ljudje ne verjamejo več, da ima ob resnih težavah sploh moč kaj (po)zdraviti. Tisočletna spoznanja o zdravilni moči medu smo izkrivili le v nekaj desetletjih.

Zaradi interesov industrije, cenovne politike velikih trgovcev, zdravstvene politike in drugih vzrokov, so se tisočletna spoznanja o učinkih medu v nekaj desetletjih izkrivila, nekatera pa obrnila na glavo. Praksa uradne medicine zdravljenja z medom več ne podpira (čeprav ga je še pred nekaj desetletji uporabljala). Danes zdravniki o hrani neradi dajejo mnenja, ker raje uporabljajo zdravila. Posledično trdijo, da med sodi kvečjemu v preventivo. Ljudje se predamo in pasivno sklepamo, da to drži in da se s hrano kaj dosti zdraviti pač ne da. Moderna družba je postala odvisna od zdravil, znanje o starih, pogosto učinkovitejših načinih zdravljenja, pa se izgublja. Za potrošniški kapitalizem naravna hrana pač ni posebej dobičkonosna.

Ko sem prijateljem in kolegom omenila, da pišem strokovno poročilo o medu, so mi mnogi hiteli odgovarjati, da je med res krasen, da ga uporabljajo in da imajo tudi dobre članke o njem. Pošiljali so mi časopisne izrezke in različne spletne povezave, kjer pa so bile mnoge informacije o ravnanju z medom napačne. Odločila sem se, da te zmote zberem in jih uredim v kratek seznam ter poiščem vire in študije, ki bodo napačno razumevanje osvetlili in pojasnili. Nastal je 18-stranski dokument, Poročilo o neseGRETEM medu.

Med je zelo občutljivo živilo in nikakor ni vseeno, kako ga pridobivamo in kako z njim ravnamo. Vsej družini, posebej otrokom, lahko zelo koristi ali celo škoduje, odvisno od njegove kakovosti in načina uporabe. Naj na kratko osvetlim deset najpogostejših zmot o medu, podrobnejše utemeljitve in vire pa najdete v poročilu.

Zmota št. 1: Med je sladilo in ga je treba uživati zmerno.

NE DRŽI. Med je po krivem, kot domnevno škodljiv, postavljen na vrh prehranske piramide, ob bok navadnemu sladkorju, ki je zares škodljiv, povzroča vnetja in uničuje imunski sistem. Prvo točen med, ki ga ni nihče segreval in ki v praviloma že kratkem času kristalizira (v naših krajih ga poznamo tudi pod staro besedo strd), je zdravilen in protivneten.

Zmota št. 2: Uživanje večje količine medu povzroča karies.

NE DRŽI. To je res le pri medu, ki je bil že segret. Prvo točen, neseGRET med zdravi dlesni in zobe, zaustavlja vnetja v ustni votlini in zobno gnilobo, to je dokazano s študijami in velja tudi ali predvsem tedaj, če ga uživamo v večjih količinah. Podobno velja tudi za druge čebelje pridelke, posebej propolis.

Zmota št. 3: Med je nevaren za dojenčke.

Zakaj so pravzaprav za dojenčke prepovedali med?

NE DRŽI. Svetovni industriji prehrane ni v interesu, da bi ljudje izvedeli za študije, ki so dokazale, da se bakterije v ne segretem naravnem medu ne morejo razmnoževati in da tak med deluje močno antibakterijsko. V resnici je težava v industrijsko pripravljene toplotno obdelani in konzervirani hrani, ki je kljub varnostnim ukrepom (zaradi svoje segretosti) odlična tarča za razvoj razpadnih bakterijskih procesov. Strah pred medom se je razširil iz okolij (sprva predvsem iz ZDA), kjer je zacvetela prodaja prilagojenega mleka za dojenčke, pasterizirana in konzervirana otroška hrana in kjer so dojenčkom prezgodaj, že po prvih tednih, uvajali gosto hrano. Vsaka umetna oz. industrijsko pregreta hrana je odlično gojišče bakterij, prezgodaj in napačno hranjeni dojenčki pa zaradi negativnih vplivov take hrane na črevesno floro postanejo lahka tarča resnih okužb. Nobenega jasnega dokaza ni, da so bakterijske črevesne okužbe, kakršna je botulizem, nastale v naravnem ne segretem medu. Vrsta dokazov pa je, da so te okužbe posledica hranjenja z mlečnimi nadomestki in drugo konzervirano toplotno obdelano industrijsko hrano, kamor sodi tudi pasterizirani med. Krivdo so nato neutemeljeno prevalili na vsak med, ne glede na njegovo kakovost.

Zmota št. 4: Med se sme segreti do 40 stopinj Celzija, ne da bi omembe vredno spremenil kakovost in zdravilno moč.

NE DRŽI. Med izgubi vrsto zdravilnih učinkovin že pri temperaturah nad 36 stopinj Celzija. Od kod teh magičnih 40 stopinj? Najbrž ni naključje, da šele pri tej temperaturi v industriji med brez težav pretakajo s stroji. Že z rahlim segrevanjem se namreč zavre ali ustavi kristalizacija. Barva, vonj in okus medu se bistveno spremenijo, med nikdar več ne bo tak kot prej, njegova antibiotična moč pa se hitro izgubi.

Zmota št. 5: Z medom se ne da zdraviti, ampak se kvečjemu lajša težave.

Idealna kombinacija, naravni med in zdravilna zelišča.

NE DRŽI. Strd, ne segret med, v številnih primerih dokazano prekaša učinke modernih zdravil, npr. pri črevesnih obolenjih, kašlju, glivičnih okužbah, celjenju ran. Med ni manj vreden v primerjavi z zdravili iz tovarn, je večvreden, če se z njim ustrezno ravna.

Zmota št. 6: Med včasih pri bolezni deluje bolje, če je dobro prekuhan.

NE DRŽI. S segrevanjem postane med težko prebavljiv, hitro se uničijo protibakterijske, protivirusne in protiglivične lastnosti. Dokazano je, da segrevan med postopoma postane škodljiv, v njem se pri višjih temperaturah kopičijo tudi rakotvorne snovi, ki nastajajo kot razpadni produkt segrevanja sadnega sladkorja fruktoze.

Zmota št. 7: Med lahko poškoduje želodec, ker ima kisel ph faktor, in je težak za prebavo.

NE DRŽI. Uporaba ne segretega medu pri črevesnih obolenjih kaže ravno nasprotno. Naravni ne segret med se v prebavilih spremeni v »encimsko prebavno pomoč« in pospešuje zastale in motene prebavne procese.

Zmota št. 8: Preveč medu obremeni žlezo slinavko, diabetiki se ga morajo torej izogniti. NE DRŽI. Večina segretega medu se v telesu spremeni v krvni sladkor. Ne segret med pa je odlična zaloga encimov in naravni inzulin. Znano je, da lahko ne segret kakovosten med krepi in v določenih primerih (ob še drugih prehranskih ukrepih in skrbnem spremljanju diete s strani strokovnjaka) celo ozdravi žlezo slinavko.

Zmota št. 9: Strjen, kristaliziran med je slabši, morda je celo pokvarjen ali pa so mu vmešali sladkor.

NE DRŽI. To govorijo ljudje, ki ne poznajo lastnosti naravnega medu. Naravni med, ki so ga iz panja natočili v kozarce in ga nikoli niso segrevali za točenje, v nekaj tednih ali mesecih kristalizira. Proces je odvisen od temperatur in vrste medu. Najpočasneje kristalizira med akacije, najpogostejše vrste medu, denimo cvetlični in gozdni, pa bodo na kletni polici pozno jeseni v našem podnebju zagotovo že vsaj delno strjene. Med, ki je kristaliziral neenakomerno, morda je ponekod tekoč in drugje strjen, je morda lažen; ni nemogoče, da so mu dodajali sladkor. Če med ostaja tekoč in se ne strjuje, lahko sklepamo, da gre praviloma za segret med (morda je bil segret le za točenje ali tudi več), ki verjetno nima več bistvene zdravilne moči in je lahko celo že škodljiv za zdravje.

Zmota št. 10: Za uporabo v gospodinjstvu je treba kristalizirani med postaviti v toplo vodo ter ga narediti tekočega. Med ni preveč praktičen in težko ga je uporabljati kot sladilo.

Ne segrevajte strdi, če želite, da ohrani zdravilno moč.

NE DRŽI. V gospodinjstvu zlahka uporabljamo tudi kristalizirani med – strd. Limonado si naredimo tako, tako žlico strjenega medu vmešamo v malo tekočine, ga podrgnemo ob stene, da se razpusti. Podobno strd vmešamo tudi v skuto, smetano in druge jedi, dobro se topi in veže z naravnimi maščobami. Bolje je, da medu ne uporabljamo pri peki in kuhanju, saj s segrevanjem izgubi svojo zdravilno moč in kopiči rakotvorne razpadne produkte. Medu ne raztapljamo v vročem ali toplem čaju, saj ga s tem takoj uničimo. Nekateri družine ne uporabljajo nobenega sladkorja, saj imajo poleti in zgodaj jeseni sveže točen med, pozimi in spomladi pa strd. S pomočjo strdi je mogoče pripraviti vrsto odličnih surovih sladic.

Zmota št. 11: Medu se ne sme jesti samostojno, ker je higroskopičen in vleče vodo iz ust in požiralnika ter povzroča dehidracijo.

NE DRŽI. Med je higroskopičen, odprt kozarec bo nase počasi vlekkel vlago. Dodatek tekočine v skodelico medu povzroči, da se v medu v nekaj urah začne fermentacija. Fermentiran med za uživanje ni škodljiv, lahko pa se tvorijo alkoholi. Nobenih dokazov ni, da se medu ne sme uživati samostojno po žlički, če vam tako ustreza.

Copyright (c) 2013-2014 medinmleko.si

PREBERITE OTROKU PRAVLJICO

Zmajček iz Žabje vasi in Miška Pariška

Miška Pariška / napisala Anita Hrast; [ilustrirala Tjaša Čuš]. - Maribor: Nabium, 2017. - (Zbirka Srečna vas) ISBN 978-961-285-647-2
Cena: 19,99 EUR

Zmajček iz Žabje vasi / napisala Anita Hrast; likovno opremila Nadja Osojnik. - Ljubljana : Nabium, 2022. - (Zbirka Srečna vas) ISBN 978-961-07-1029-5
Cena: 19,90 EUR

Za naročila pišite na naslov: info@nabium.si ali pokličite Kontakt 031 344 883

Naročite svoj izvod Miške Pariške!

Miška Pariška je znana mišja gledališka igralka, ki že več let išče veliko ljubezen, da bi lahko bila srečna do konca svojih dni. Mišek Kravatnik jo osvaja že dlje časa, iz Srečne vasi v mesto pa pred gledališko predstavo pride neroden Mišek Pišek. Le za koga naj se odloči mlada mestna dama?

Odgovor poiščite v knjigi MIŠKA PARIŠKA, ki bo razveselila tako majhne, kot velike ljudi.

Ali ste vedeli, da lahko mali Zmajček širi ljubezen?

Pa ne samo to, tudi povezuje družine, odganja skrbi in leti nad širnimi travniki, ko se z njim igrajo vesele družine z otroci. Knjiga vsebuje ob pravljici še Dejstva o žabah in Smernice za izdelavo papirnega zmaja. Fotografije je prispeval Dolar Media, Jan Dolar, s. p.

Povabite Zmajčka iz Žabje vasi v vašo družino in na vaš travnik!

DR. ŽIVKO BERGANT JE IZDAL NOVO KNJIGO

ZAVEDANJE DRUŽBENE ODGOVORNOSTI IN POSLEDICE: EKONOMIKA NA PODLAGI DODANE VREDNOSTI

Pri založbi Springer je izšla strokovna monografija Accountancy and Social Responsibility: An Innovative New Approach to Accountancy Theory and Practice. Je prva knjiga slovenskega avtorja o računovodstvu, ki je izšla v angleškem jeziku.

IRDO članstvo

POSTANITE ČLANI!

V Evropi je trend, da se odgovorna podjetja in organizacije odločajo za članstvo v organizacijah, ki krepijo družbeno odgovornost. Na ta način pridobijo večji ugled, lojalnost kupcev, večjo motiviranost zaposlenih za delo, boljša sodelovanja s skupnostjo in drugimi poslovnimi partnerji. S tem povečujejo svojo konkurenčnost, svoj socialni in poslovni kapital ter inovativnost.

Člani inštituta IRDO so podjetja, ustanove, organizacije in posamezniki. Združujemo se v Svet članov, ki podpira delo inštituta in podaja razvojne usmeritve. Izmenjujemo znanja z različnih strokovnih in poslovnih področij, osveščamo o pomenu družbene odgovornosti ter povezujemo gospodarske, socialne in druge interesne partnerje z namenom izvajanja in ustvarjanja projektov za več družbene odgovornosti v Sloveniji in v tujini.

Občasno organiziramo srečanje članov inštituta, člani pa so vabljeni tudi na druge dogodke inštituta in njegovih partnerjev. V inštitutu IRDO od leta 2008 združujemo več kot 80 članov ter partnerskih organizacij.

Med njimi so tako velika, kot majhna in srednje velika podjetja, ustanove, zavodi, organizacije in številni znanstveniki, strokovnjaki, raziskovalci, zaposleni, študentje, upokojeanci...

Med kolektivnimi člani so podjetja in organizacije, na srečanjih sodelujejo člani vodstva ali posameznih strokovnih področij, člani uprav ter predsedniki večjih slovenskih podjetij, organizacij in ustanov. Člani posamezniki so: študenti, raziskovalci, znanstveniki, strokovnjaki in vsi, ki se zavedajo pomena družbene odgovornosti in jo zato sorazvijajo.

V inštitut IRDO se lahko kadarkoli včlanijo pravne osebe iz gospodarstva in negospodarstva (kolektivno članstvo) in posamezniki (individualno članstvo), ki podpišejo pristopno izjavo oz. dogovor o kolektivnem članstvu ter spoštujejo pravila inštituta.

Inštitut IRDO je nacionalna partnerska organizacija evropske mreže CSR Europe, preko katere naše člane dodatno informiramo o novostih na tem področju v svetu. Več: www.csreurope.org

IRDO

Inštitut za
razvoj
družbene
odgovornosti

IRDO članstvo

ZAKAJ POSTATI ČLAN?

Inštitut IRDO svojim članom omogoča naslednje pravice in ugodnosti:

- sodelovanje pri oblikovanju programa dela in razvoja inštituta,
- promocija člana in njegovih projektov na spletnih straneh, na konferencah ter v izbranih strokovnih in drugih publikacijah inštituta,
- sodelovanje na panožnih in tematskih razpravah v povezavi z družbeno odgovornostjo, ki omogočajo izmenjavo izkušenj članov inštituta,
- brezplačen dostop do primerov dobre prakse s področja družbene odgovornosti,
- brezplačna udeležba na srečanju članov inštituta,
- brezplačno prejetje e-novic inštituta (e-informacije o aktivnostih članov inštituta, aktualnih dogodkih v Sloveniji in tujini, poročanje o aktualnih temah...),
- brezplačen dostop do virov informacij na portalu inštituta IRDO (informacijski portal za člane, partnerje in javnost z aktualnimi informacijami, povezavami, primeri dobre prakse, novicami članov in drugimi novostmi),
- s svojimi pobudami in predlogi lahko aktivno sodeluje pri načrtovanju dejavnosti Inštituta,
- seznanjen je z rezultati raziskav, ki jih je sofinanciral s članarino,
- dodatni popusti pri uporabi storitev in izdelkov inštituta (praviloma 20% popust na svetovanje, izobraževanje, založništvo, oglaševanje, raziskave, projekte).

Prispevajte 1 % dohodnine inštitutu IRDO za delo z mladimi in sodelujte v aktivnostih inštituta IRDO.

Namenite inštitutu IRDO 1 % dohodnine za delo z mladimi v javnem interesu pri IRDO in za razvoj družbene odgovornosti.

Več: https://edavki.durs.si/EdavkiPortal/openportal/CommonPages/Opdynp/PageD.aspx?category=namenitev_dela_dohodnine_fo

ZAHTEVA za namenitev dela dohodnine za donacije:

IRDO – Inštitut za razvoj družbene odgovornosti;

Davčna številka: 46107657,

Odstotek (%): 1 % (ali manj, če nameravate 1 % razdeliti tudi med druge upravičence)

Prosimo vas, da bi izjavo oddali čimprej.

Iskrena hvala za vašo pomoč in podporo.

IRDO

MOZAIK

Sodelujte pri sestavljanju mozaika znanja o družbeni odgovornosti in njenem vplivu na različna področja našega življenja, dela in okolja. Po svojih močeh se povežimo pri iskanju rešitev in njihovem udejanjanju ter tako prispevajmo k trajnostnemu razvoju.

**K DRUŽBENI
ODGOVORNOSTI LAHKO
POMEMBNO PRISPEVATE
TUDI VI. SODELUJTE Z NAMI,
POSTANITE NAŠI ČLANI!**

IRDO

Inštitut za razvoj družbene odgovornosti

Cesta 13. julija 65 A

1261, Ljubljana – Dobrunje

Tel.: 031 344 883

E-pošta: info@irdo.si

www.irdo.si

IRDO

Inštitut za
razvoj
družbene
odgovornosti